

ENAINDVAJSETI PRAZNIK

1943 — 29. NOVEMBER — 1964

Več kot dve desetletji sta minili, ko smo sredi bojev, trpljenja, ponižanj in zmag globoko postavili temelje jugoslovanske socialistične skupnosti nerazdružljivih bratskih narodov. Revolucija je kalila delovne ljudi in do danes je naš človek vztrajno nadaljeval pot, ki smo si jo takrat jasno začrtali.

Odločnost na poti k cilju ni nikoli popustila. Ob delu, uspehih, težavah se oblikuje delovni človek, ki si ostvarja svoje življenjske razmere na osnovi socialističnih odnosov, si ostvarja materialne dobrine, s katerimi upravlja in jih tudi uživa.

Ob materialni rasti, ki se kaže v novih objektih, v vedno večji proizvodnosti, v boljšem standardu delovnih ljudi, se izoblikuje tudi človek socialistične Jugoslavije. Vse bolj sprejema v lastne roke upravljanje in od volje občanov ter prizadevanja bo odvisna nadaljnja razvojna pot. Naš človek mora biti dober delavec, upravitelj, gospodar in mislec.

In te možnosti smo dosegli! Vse več občanov je danes neposredno v različenih predstavniških in samoupravnih organih, kjer odločajo soodgovorno o vsem. Volitve, ki so pred nami, bodo znova utrdile in izpopolnile naš samoupravni organizem. Prav v teh dneh bomo temeljito presojali, kdo v naši sredi najbolj ustreza, da bo kakovostno in odgovorno deloval v skupščinah občin, okrajev, republik in zveze. Prav tako pa bomo dobro pogledali, kakšno je bilo delo sedanjih skupščin. Nihče ne more trditi, da ni bilo pomanjkljivosti. Naši občani jih dobro poznajo. Kakor smo ponosni na naše dosežke, tako bomo nepristransko kritični tudi za naše slabosti, ki jih skušamo premišljeno in odločno odpravljati prav povsod.

Pred nami so vedno znova naloge. Ze ustava jih podčrtuje, odsevajo iz statuten podjetij, občin in delovnih kolektivov povsod, kjer poudarjajo zlasti razvoj družbenega standarda, šolstva, otroškega varstva in komunalnih dejavnosti. Ljudje v svojih matičnih skupnostih, v naseljih, v delovnih kolektivih, v krajevnih skupnostih in v občinah bodo morali in bodo lahko prepričljivo in samostojno urejevali svoje razmere.

Ob prazniku republike vsem delovnim ljudem kar največ uspehov in zadovoljstva!

DELOVNI KOLEKTIV ČP »CELJSKI TISK«
ČESTITA VSEM SVOJIM ČLANOM, SODELAYCEM, POSLOYNIM PRIJATELJEM, BRAVCEM »CELJSKEGA TEDNIKA«, POSLUŠALCEM CELJSKEGA RADIA IN VSEM OBČANOM K PRAZNIKU REPUBLIKE Z ŽELJAMI PO NAJBOLJŠIH USPEHIH!

CELJSKI TISK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

KONFERENCA KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

V POLNEM RAZMAHU

V preteklem tednu, zlasti pa v naslednjih dneh, bo nad polovico vseh krajevnih organizacij SZDL na letnih konferencah položilo obračun svojega dela, zastavilo vloge in naloge Socialistične zveze za obdobje naslednjih dveh let.

Težko je v tem razgibanem obdobju zborovanj izreči oceno o poteku konferenc. To je mogoče storiti po temeljitih analizi, medtem ko so sedanjí vtisi le fragmentarnega značaja.

V pretekli številki smo pisali o tem, da mnoge konference izvenjijo vse preveč kot zbori občanov in navedli tudi nekatere pomisleke o vzrokih, ki pa seveda niso dokumentarni. Toda doslej opravljene konference

kažejo tudi drugo skrajnost. Tako, da predsedstva konferenc zavračajo vsako razpravo o komunalnih vprašanjih, o stvareh, ki bi bolj sodile na zbor občanov. Reči je treba, da ni kakšne meje med enim in drugim. Izogibati se je le treba, da bi ob razpravah o krajevnih problemih ne prezili popolnoma vloge SZDL, vprašanja rasti subjektivnih sil in razraščanja neposredne demokracije v vseh njenih oblikah.

Na splošno lahko ugotovimo tudi to, da so konference na podeželju mnogo bolj obiskane kot v centrih in mestih. Pogosti komentarji letijo na malodušnost, ki se ljudi polašča ob neizpolnjevanju volje občanov. Ali ni ravno to tema za temeljito razpravo na konferencah SZDL, v krajevnem vrhu največje politične organizacije?

Mnogo je odvisno tudi od priprav, od zavzetosti tistih, ki bi morali biti najbolj aktivni. Ne moremo šteti v čast mladini in komunistom dejstva, da jih na mnogih konferencah hudo pogrešajo. Na primer na Dolgem polju II je bilo od 900 članov navzočih na konferenci ravno toliko članov (34), kolikor jih je bilo potrebno za

izvolitev delegatov na konferenci celotne krajevne organizacije. Pogrešali so mladino, komuniste, celo sekretarje ZKS.

To je samo nekaj misli in pripomb, bežnih seveda. Lahko pa služijo za opozorilo tistim, ki lahko še marsikaj popravijo med pripravami. Današnja številka pa seveda prevladuje v sestavkih o konferencah krajevnih organizacij SZDL.

-ec

KONGRES MUZEALCEV

V četrtek so v Celju zaključili kongres muzealcev (sekcija NOB), ki se je pred časom pričel v Beogradu ter se nadaljeval v Zagrebu in Mariboru. Za okrog 60 udeležencev, kolikor jih je prisostvovalo kongresu, so ob zaključku priredili sprejem v celjskem muzeju revolucije.

OKRAJNI ODBOR SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJE

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEM OBČANOM, ČLANOM IN ORGANIZACIJAM SOCIALISTIČNE ZVEZE, KAKOR TUDI VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN DRUŽBENO-POLITIČNIM ORGANIZACIJAM — Z ŽELJAMI, DA BI PRI NAŠEM SKUPNEM DELU TUDI V BODOČE DOSEGALI ČIMVEČJE USPEHE.

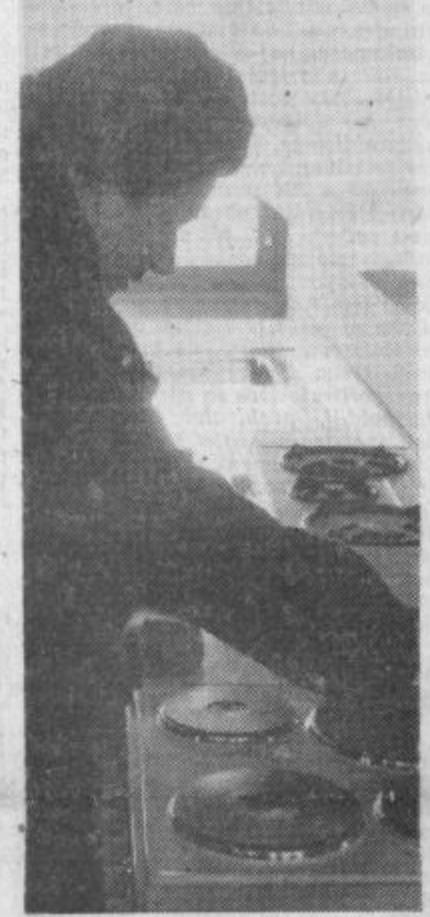

Od dne, ko se je rodila repulika, ko so bili položeni prvi temelji naše ureditve, je minilo veliko let uspešnega dela in izpopolnjevanja sistema samoupravljanja. V teh letih se je v predstavniških organih, njihovih komisijah in odborih izmenjala cela vrsta naših delovnih ljudi. Letos v občinskih skupščinah sodeluje 668 občanov. Če upoštevamo še njihovo udeležbo v skupščinskih organih, je to pravzaprav že zelo lepo število.

Vida Tomšič

V VELENJU IN CELJU

V petek dopoldne je kolektiv tovarne gospodinske opreme obiskala predsednica glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije Vida Tomšič. V spremstvu okrajnih in občinskih družbenopolitičnih delavcev ter predstavnikov podjetja si je ogledala montažo štedilnikov na tekočem traku ter nove proizvode (avtomatične kuhinjske opreme — iz pločevine). Največ zanimanja je pokazala prav za te nove proizvode, ki bodo, nekateri že letos (pralni stroji), drugi pa prihodnje leto stekli v serijski proizvodnji. V razgovoru je Vida Tomšič menila, da bi bilo prav, če bi mislili tudi na proizvodnjo večjih avtomatičnih pralnih strojev za kolektivna gospodinjstva. Dejala pa je, da naj v podjetju, ker imajo večino ženske delovne sile, posvetijo vprašanju uspehov žene — proizvajalke na tekočem traku ali drugih odgovornih delovnih mestih vso pozornost ter naj iz izkušenj izdelajo analize.

Vida Tomšič pri ogledu gospodinske opreme

PRIHODNJO SOBOTO NOVA TERAPIJA V ROGAŠKI SLATINI

Prihodnjo soboto bodo v Rogoški Slatini otvorili novo dvanajstetažno terapijo, ki bo Rogoško Slatino v sodobnih zdravstveno-turističnih pogojih ponovno dvignila na nivo svetovnega slovesa, saj bodo vse naprave in funkcija nove terapije pripravljene na perspektivno povečanje kapacitet od sedanjih 1.400 na 2.500 postelj.

V novi terapiji bo poleg modernih ordinacij za sedem zdravnikov še cela vrsta laboratorijev, bolniške sobe za težje primere, kopališča po najnovejših medicinskih metodah, naj-sodobnejše aparature, gimnastične dvorane itd. V najvišjem nadstropju bo tudi kavarna.

V prihodnji številki bomo nov objekt podrobneje predstavili.

KONFERENCA ZKS V ŽALSKI OBČINI

O KONKRETNIH NALOGAH

Ta mesec in v prvi polovici prihodnjega meseca bodo na področju žalske občine konference tovarniških komitejev in osnovnih organizacij ZKS. Po navodilih, ki jih je s tem v zvezi posredoval občinski komitej, da bi namreč konference vsebinsko uspele, gre za določene spremembe dosedanjih ustaljenih oblik. Predvsem poročil naj ne bi sestavljali sekretarji ali vodilni komunisti, pač pa bi jih morale sestavljati skupine komunistov. Prav tako naj bi kratko gradivo o najvažnejših vprašanjih posredovali članom nekaj dni pred konferenco, da bi se lahko ti

pripravili na razpravo in bi bila ta konstruktivna in smiselna.

Na konferencah naj bi razpravljali o vodilni vlogi ZKS, sprejemanju v članstvo, utrjevanju samoupravnega sistema, kadrovske problematiki in nagrajevanju po vloženem delu. Ugotovitev občinskega komiteja ZKS v Zalcu kažejo, da se komunisti vse preveč ukvarjajo z najrazličnejšimi vprašanji, pre malo pa z vprašanji ljudi; obravnavajo plan, investicije, komunalne probleme in drugo, v glavnem vse tisto, kar je pravzaprav naloga samoupravnih organov in SZDL. Pri tem preveč zapostavljajo človeka, njegovo miselnost in potrebe. Gre predvsem za to, da bi se v večji meri uveljavil idejni vpliv ZK na delovne ljudi. Konference bi morale zato odgovoriti na vprašanje, kje in kako delujejo komunisti in ali je njihova dejavnost uspešna ali ne.

Tudi sprejemanje v članstvo je problematično. Od 958 komunistov je le 265 žena, kar glede na odstotek zaposlenosti (40) ni zadovoljivo. Posebej nezadovoljivo je razmerje v tekstilni tovarni Prebold, Jureksu, tovarni nogavic v Polzeli in keramični Liboje. Žene so torej zaposlene, so gospodinje, matere in vzgojiteljice in so zato preobremenjene. Toda v borbi za ureditev otroškega varstva, uvedbo varstva v šolah, skratka, ob prizadevanjih za njihovo razbremenitev bi jih lahko tudi politično angažirali in jih sprejemali v članstvo ZK. V vrstah ZK je prav tako komaj 119 komunistov, starih pod 25 let. Tudi tu bi lahko ob večji aktivnosti mladinske organizacije dosegli zadovoljivejše razmerje. Pri tem velja dodati, da lani in letos v osnovnih organizacijah niso sprejeli niti enega novega člana!

(Nadaljevanje na 2. strani)

CELJE, 27. NOVEMBRA 1964
Št. 47 CENA 20 din LETO XIV
Glavni urednik RUDOLF LESNIK
Odgovorni urednik JURE KRASOVEC
List izhaja ob petkih, letno in tiskovno
časopisno podjetje »Celjski tisk«. Uredništvo in tisk: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon 24-23.
Tekoči račun: 607-11-1-656. Letna naročnina 1000, polletna 500, četrtletna 250 din.
Izposojilnica 2400

MARJAN RAVNIKAR

Na žalost se nismo zmotili, ko smo opozarjali bralce na možnost ponovnih zapletov v Kongu. V vsej Africi diskreditirani Combe je našel močno podporo in zaščito v Evropi in ZDA. Lastniki bogatih rudnikov zlata, diamantov, urana, kalaja in drugih redkih kovin, ne popuste. Nasprotno! Pripravili so scenarij, kakor da gredo reševati nedolžne belce, ki da so ujeti in jim preti strašna smrt. Resnica pa je seveda posem drugačna. Belgijci in Američani so skupaj s Combejem in južnoafriškimi plačanci opremili močno armado in jo poslali proti svobodnemu mestu Stanleyvillu. Ker so hoteli tamkajšnje borce presenetiti, niso mogli dati naloga evropskim naseljencem, naj se evakuirajo. Edini na smrt obsojeni belec je zdravnik misijonarске postaje. Toda ne zaradi tega, ker dela pri misijonarjih, niti ne zaradi tega, ker je belec, pač pa, ker je vohunil za Combeja in preko belgijskega RK pošiljal zemljevidne karte z orisanimi obrambnimi in drugimi podatki v Leopoldvill. To je zadostovalo za padalski desant belgijskih vojakov ob sodelovanju ameriškega letalstva. Opravičevanje in laži, da so rešili iz smrtne nevarnosti evropske naseljence, ne moremo jemati resno. Sedaj ameriška letala transportirajo žive in zdrave belce v Leopoldvill, prebivalci Stanleyvilla pa zakopavajo svoje mrtve. Padec Stanleyvilla pomeni velik udarec za svobodni Kongo. Z njim bo za dolgo časa likvidirana tudi vlada, ki je vodila borbo proti Combeju. Seveda zaplet s tem še ni rešen; ostali borci bodo delovali še naprej. Tudi Afrika kot celota še ni rekla svojega končnega da ali ne.

Tadi v Maleziji situacija ni prav nič boljša. Tu sicer ni belgijskih vojakov. Zato pa vodijo ameriški piloti in inštruktorji borbo proti narodu, ki želi svobodo in priključitev k svoji matični Indoneziji. Namesto misijonarскеga zdravnika so tu našli Indonezijo, ki baže s svojimi komandosi grozi ameriški koloniji Maleziji. Kot ne more pred ljudmi, ki trezno mislijo, svojega početja opravičiti Belgija v Kongu, tako tudi ZDA ne morejo svojega početja opravičiti na tem delu sveta. Podobnih provokacij je še precej v Aziji in v Južni Ameriki vse do Karibov. Združeni narodi so v teh primerih še prepočasni in neučinkoviti, ker je organizacija še vedno pod vplivom modernih kolonizatorjev.

Mi, ki živimo v povsem drugačnem ambientu, ki zastopamo drugačno politiko in ki smo drugače tudi vzgojeni, takšno stanje sicer lahko razumemo, ne moremo pa iti mimo dejstva, da je svet okoli nas sicer zmoderniziran in poln tehnike, skratka civiliziran, in da je verjetno prav zaradi tega nekulturen, nehuman in v svojih dejanjih barbarški. Vsak dan čujemo parole »Kdor ni zame, je proti meni«, »Velike ribe žro majhne«, »Ekonomška in vojna moč odločata« ipd. Te pa se ne ujemajo z lepimi parolami, ki se jih zelo radi poslužujejo isti ljudje. Človek si ne more kaj, da ne bi pozdravil vsak, pa še tako majhen poskus humanizacije odnosov. Pozdravljamo vse, ki prihajajo k nam z namenom pomagati človeku. Borimo se proti vsem odkritim in prikritim militaristom. Skratka, ker se zavedamo kompliciranosti, ki izhaja iz današnjega zmanjšane planeta in nepravilne delitve na njem, želimo čimprej odstraniti vse, kar ovira splošen napredek. To je parola, za katero se splošča delati in ki nas dviga na najvišje mesto v etiki zgodovine človeka.

Po konkretnih nalogah

(Nadaljevanje s 1. strani)

Problemi s področja samoupravnega sistema terjajo v enaki meri rešitve. Kakor kaže praksa, se tu in tam uveljavlja odločilni vpliv vodilnih uslužbencev na upravljanje — ti namreč večkrat pozabljajo, da imajo predvsem strokovne naloge in si ne smejo prilaščati samoupravnih pravic; razen tega je važno, da v delovnih organizacijah gradivo za seje samoupravnih organov ne dostavljajo pravočasno in je pogosto pomanjkljivo, kar onemogoča tehtne razprave; celo važne odločitve sprejemajo pod točko razno, medtem ko tudi statute ne izvajajo dosledno.

Za kadrovske problematiko je značilno prepočasno uveljavljanje kadrovskih služb in nestrokovna zasedba na teh delovnih mestih. Tudi

VSEBINA, NE KOMUNALNE ZADEVE

RAZGOVOR Z JAKOM MAJCNOM, PREDSEDNIKOM KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL DOLGO POLJE

Znano je, da so ponekod konference SZDL zvođenele, saj na njih niso obravnavali tistih vprašanj, ki so za Socialistično zvezo bistvena. Ta splošna ugotovitev sicer nima namena zmanjševati prizadevanj in tudi ne določenih pozitivnih zaključkov, ki so jih posamezne konference navsezadnje le prinesle. Gre predvsem za to, da bi moral biti med temi konferencami in zbori občanov kvaliteten razloček, ki pa ga marsikje ni bilo.

— IZ KAKSNIH IZHODISČ BO IZHAJALA KONFERENCA KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL NA DOLGEM POLJU?

— V pripravah na letno konferenco, ki bo 7. decembra, smo želeli razgibati čim širši krog članov. Zato smo organizirali podružnične zbornice, kjer so poverjeništvu poročala o dveletnem delu. Žal so na teh zborih člani obravnavali predvsem komunalne zadeve, kar ne smatramo za najboljši obračun dela Socialistične zveze. O teh problemih bi morali razpravljati na zborih občanov oziroma v krajevni skupnosti. Mislim, da bi moralo biti tako na podružničnih zborih kot na letni konferenci težišče razprave na vsebinskem delu naše organizacije. Konferenco samo bomo pripravili v to smer. Glede na to, da je na terenu 7 različnih šol in glede na neurejeno otroško varstvo, bo osrednji problem prav šolstvo, varstvo in socialno zdravstvena služba. Pričakujemo, da bodo člani pri tem znali oceniti resnost teh problemov, ki ne prizadevajo samo našega terena, pač pa celotno komunono.

— V ČEM JE SE DEJAVNOST VASE ORGANIZACIJE?

— Na terenu Dolgega polja bi bilo mogoče urediti 3 primerne prostore (na IV. osnovni šoli, v samskem domu in pri Miklavžinu), v katerih bi lahko razvili klubsko dejavnost in kamor bi vabili predvsem mladino. V takšnih klubskih večerih z ustreznim programom bi lahko mladini ostrili kritičen odnos do družbenega dogajanja tako na gospodarskem kakor kulturnem področju.

— JE NA TERENU CUTITI SO-DELOVANJE OSTALIH ORGANIZACIJ?

— Naš teren je obsežen. Družbene organizacije so razbite na več enot. V krajevni skupnosti, na katero se pripravljamo, da jo ustanovimo, bi kazalo izvoliti koordinacijski odbor iz predstavnikov vseh organizacij, ki naj bi v lokalnem merilu programirale politično kakor tudi kulturno življenje. Kot rečeno, nameravamo na konferenci obravnavati ustanovitev krajevne skupnosti. Ker so tu nejasnosti glede vlog in nalog organov te skupnosti, pričakujemo, da se bodo člani SZDL prizadevali poglobljati in problematiko krajevne skupnosti. Razumljivo, da bomo ob vsem tem razpravljali tudi o kakšnem drugem perečem problemu.

— PA KADROVSKI PROBLEMI?

— Nadaljnje delo bo vsekakor usmeriti v kadrovske utrjevanje organizacije. Zlasti bo razširiti krog poverjenikov.

— ALI SE ODBORNIKI OBCINSKE SKUPŠČINE ZANIMAJO ZA PROBLEME TERENA?

— Moramo reči, da. Z njimi smo imeli dva razgovora, ki sta bila vsekakor koristna. Žal, da teh razgovorov ni bilo več. Tudi povezava z občinsko skupščino je dobra. Pogrešamo pa več konkretnih nalog s strani občinskega odbora SZDL, zlasti takih, ki se neposredno nanašajo na vsebinsko problematiko naše organizacije. Koristne se nam zde tudi informacije občinske skupščine, kjer pa bi lahko občasno morda obravnavali tudi probleme s področja političnih organizacij v komunoni. dhr

CELJSKA KLIMA OB ŠESTDESETLETNICI

MINULI PONEDELJEK JE KOLEKTIV KOVINSKEGA PODJETJA »KLIMA« V CELJU Z MANJŠO SLOVESNOSTJO PROSLAVIL ŠESTDESETLETNICO OBSTOJA. OD PREDVOJNEGA, MAJHNEGA OBRNEGA PODJETJA KLJUČAVNICARŠKE, KLEPARŠKE IN INSTALATERŠKE STROKE, KI JE ZAPOSLAVALO LE PETNAJST LJUDI, SE JE V ZADNJIH DVANAJSTIH LETIH RAZVILO V MODERNO PODJETJE ZA PROIZVODNJO VSEH VRST KLIMATSKIH IN OGREVALNIH NAPRAV ZA SUHOZEMNO IN POMORSKO UPORABO.

PROIZVODNI PROGRAM »KLIME« OBSEGA SIROK ASORTIMAN PROIZVODOV, KI SE V SMISLU NADALJNEGA IZPONLENJEVANJA IN POCENITVE PROIZVODNJE RAZŠIRJA V ZADNEM CASU TUDI S SO-DELOVANJEM DOMACIH IN INOZEMSKIH

PODJETIJ. VREDNOST PROIZVODNJE JE SUNKOVITO PORASLA. TAKO JE BILA NA PRIMER 1954. LETA 250 MILIJONOV DINARJEV — LETOS PA ZE 2 MILIJARDI 800 MILIJONOV DINARJEV. FINANČNI POLOŽAJ PODJETJA JE UGODEN. SAJ JE DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE, KI SE GIBLJEJO V POVPREČJU 48.000 DINARJEV IN SKLADI V RAZMERJU 75:25! V ZADNJIH LETIH SE JE VREDNOST OPREME PODOVOLJA. ZGRADILI SO MED DRUGIM TUDI NOVO PROIZVODNO HALO, KI OBSEGA OKROG 4000 KVADRATNIH METROV POVRŠINE. PODJETJE ZAPOSLUJE 552 LJUDI OB TEGA KOMAJ 45 ŽENSK. V ZADNJIH LETIH SO POSVETILI VELIKO POZORNOST LASTNEMU KONSTRUKCIJSKEMU IN PRIPRAVLJALNEMU ODELKU TER KADROM, SAJ PODJETJE ZE ZAPOSLE PET INŽENIRJEV IN OKROG TRIDESET TEHNIKOV.

V KRŠKEM ŽELIJO CENTER ZA SOCIALNO DELO

V Krškem so pred dnevi razpravljali o socialnem varstvu. Ker je v Krškem veliko socialnih problemov, pa jim doslej niso posvečali kdo ve kako velike pozornosti, je bil tak posvet resnično nujen. Najbolj zaskrbiljujoči so problemi kroničnih alkoholikov in njihovih družin, ostarelih ljudi, mladinskega prestopništva in duševno prizadetih otrok. Za slednje so sicer prvoga novembra v krški osnovni šoli odprli poseben oddelek,

vsaj ga lahko obiskuje samo deset otrok. Toda na območju občine živi osemdeset duševno prizadetih otrok, bi jim morali zagotoviti primerno šolanje.

V Krškem menijo, da bi številne socialno varstvene probleme mnogo laže reševali v okviru centra za socialno varstvo. Zato bi bilo prav, da ga čimprej ustanovijo in zagotovijo tudi potrebna sredstva. V letošnjem letu je bilo v ta namen že dodeljenih 42 in pol milijona dinarjev.

REPUBLIKSI POSLANEC BRANKO GOMBAČ med občani v Vitanju

V nedeljo se je konferenca krajevne odbora SZDL v Vitanju udeležil tudi poslanec republiškega kulturno-prosvetnega zbora Branko Gombač. Po konferenci si je ogledal tudi šolo na Rakovcu vrh Pohorja, predvsem pa razmere, v katerih živijo in delajo tamkajšnji učitelji. Vtis ni bil ugoden. Na sliki vidimo poslanca v razgovoru z vitanjskimi političnimi delavci in predsednikom občinskega odbora SZDL za konjiško občino Frančkom Marovškom.

kadrovska struktura v upravnih ne zadovoljuje.

Posebno poglavje je nagrajevanje po vloženem delu, ki velja zlasti za tiste, ki opravljajo fizično delo, za uslužbence v upravnih takih merilni.

O vseh teh vprašanjih bi morali razpravljati člani ZK na svojih konferencah. Toda po izjavi sekretarja občinskega komiteja ZKS v Zalcu Jožeta Čerjaka so na dosedanjih konferencah pretežno obravnavali proizvodne probleme, v tem ko so druga vprašanja, kot širši družbeni standard, samoupravljanje, nagrajevanje itd. zanemarjali. Seveda takšne obravnave ne bodo obrodile zelenih sadov. dhr

- ★
- OBCINSKA SKUPŠČINA CELJE
- OBCINSKI ODBOR SZDL CELJE
- OBCINSKI KOMITE ZKS CELJE
- OBCINSKO ZDRUZENJE BORCEV NOV CELJE
- OBCINSKI KOMITE ZMS CELJE

PRIDRUŽUJEMO SE SVEČANEMU RAZPOLOZENJU OB DNEVU REPUBLIKE 29. NOVEMBRU

Laško ob praznovanju Dneva republike

V Laškem so te dni že začeli s praznovanji ob Dnevu republike. Tako je predsednik laške občinske skupščine tovariš Ljubo Zelič priredil slovesen sprejem, ki se ga je udeležilo več desetih nekdanjih predsednikov narodnoosvobodilnih odborov in občinskih ljudskih odborov. Dan republike so počastili tudi strelci, ki so pripravili živahno strelsko tekmovalstvo. S 555 točkami je prvo mesto zanesljivo osvojila ekipa sindikalne podružnice Papirnice Radeče, ki ji je občinski odbor Socialistične zveze v ta namen dodelil lep pokal.

Letošnje prireditve ob Dnevu republike se bodo nekoliko razlikovale od prejšnjih. Pripravili jih bodo namreč tudi v posameznih krajih in va-

seh tako, da bodo praznovali pravzaprav vsi občani. Osnovne organizacije Socialistične zveze pa bodo ob prazniku sprejele v organizacijo več sto mladincev in mladink. T. K.

ALI SE IMATE?

Zgodovinski arhiv v Skopju zbira in ureja gradivo o katastrofi 26. julija 1963. V tej zvezi pripravlja tudi razstavo »Odmenevski katastrofe v domačem in tujem tisku«. V uredništvu »Celjskega tednika« ne razpolagamo z odvisnimi izvodi, zato prosimo cenjene naročnike, če morda še kdo hrani izvode, v katerih smo objavljali vsebino o skopski tragediji, da nam te odstopi. Radi bi jih poslali v Skopje in tako prispevali k izpolnitvi skopskega arhiva.

OBCINSKA SKUPŠČINA MOZIRJE
OBCINSKI ODBOR SZDL MOZIRJE
OBCINSKI KOMITE ZKS MOZIRJE
ZB NOV OBCINE MOZIRJE
OBCINSKI SINDIKALNI SVET MOZIRJE
OBCINSKI KOMITE ZMS MOZIRJE

»BELA REKA« UPADA

V CELJU ŽE SEDAJ PRIMANJKUJE MLEKA

V zadnjem času je vse bolj občutno pomanjkanje mleka v Celju. To pa nikakor ni slučajna kriza v založenosti tržišča z mlekom in mlečnimi proizvodi, temveč resen problem, ki perspektivno gledano, dobi-va vse bolj kritično ost.

Trenutno obrat »Mleko« kmetijskega kombinata Zalec odkupuje mleko poleg lastne proizvodnje še od privatnikov na odkupnem področju kombinata ter iz Bočne in Velenja, kar znaša dnevno od 8 do 10 tisoč litrov. V oktobru in novembru je to povprečje padlo na 7.700 litrov, medtem ko je prodaja z vključitvijo Velenja porasla na 9.100 litrov. Tako nastaja dokajšen manjko, katerega bodo lahko krili le z razširitvijo na nove vire za odkup. Že samo predvidena potrošnja mleka v prihodnjem letu zadaje obratu resne skrbi. Tako planirajo potrebo po konzumnem mleku na dnevno 9.000 litrov, za jogurt in smetano okrog 1.000 litrov ter za skuto in maslo prav tako 1.000 litrov.

Za količino 11.000 litrov dnevno pa bo moral kmetijski kombinat zbrati manjkajočih 4.000 litrov mleka iz privatne proizvodnje. To pa za sabo potegne nujnost zagotovitve dodatnih premij privatnim proizvajalcem in večje prevozne stroške. Se kritičnejše pa je stanje, če ga gledamo za nekaj let naprej. V letošnjem letu je dnevno prišlo na okrog 30 tisoč prebivalcev 9 tisoč litrov mleka ali 3 decilitre na enega prebivalca. Okrog leta 1970 pa bosta sedanjí potrošniški središči Celje in Velenje potrebovali okrog 20.000 litrov dnevno s povprečno potrošnjo 0,5 litra na osebo. Pri tem največ pričakujejo od družbenega sektorja, ki bo moral podvojiti sedanjó proizvodnjo. To pa narekuje izgradnjo novih proizvodnih kapacitet in sicer dveh mlečnih farm s kapaciteto 1000 krav.

30 tisoč prebivalcev 9 tisoč litrov mleka ali 3 decilitre na enega prebivalca. Okrog leta 1970 pa bosta sedanjí potrošniški središči Celje in Velenje potrebovali okrog 20.000 litrov dnevno s povprečno potrošnjo 0,5 litra na osebo. Pri tem največ pričakujejo od družbenega sektorja, ki bo moral podvojiti sedanjó proizvodnjo. To pa narekuje izgradnjo novih proizvodnih kapacitet in sicer dveh mlečnih farm s kapaciteto 1000 krav.

Oktobersko deževje je graditeljem ceste naprtilo dodatna dela pri utrjevanju cestišča. Na sliki delavci pri zemeljskih delih. Foto J. Sever

MOGOČE ŽE LETOS

PRIHODNJE LETO V ZREČE PO ASFALTU

PRVIH SEDEMSTO METROV

PRED MESECI JE CELJSKO CESTNO PODJETJE ZACELO S PRIPRAVO IN ZEMELJSKIMI DELI NA CESTNEM ODSEKU MED ZECAMI IN ZREČAMI, KI BO PRIHODNJE LETO ASFALTIRAN. PO PLANU BODO LETOS KONČALI SAMO PRVO FAZO — 700 METROV CESTIŠČA OD ODCEPA S CESTE PRVEGA REDA V ZECAH PA DO VRH HRIBA. NOVO CESTIŠČE BO SIROKO 7 METROV, VOZIŠČE 6 METROV, NA VSAKI STRANI BODO PA PO PČL METRA SIROKE BANKINE.

Novo cestišče bo dolgo nekaj nad 2600 metrov in bo priključeno na že obstoječe asfaltne ceste v Zrečah iznad Tovarne kovanega orodja. Sredstva za ureditev te prepotrebne ceste je prispevala skupščina občine Konjice, Tovarna kovanega orodja in Tovarna umetnih brusov ter brusnih teles Comet iz Zreč. Po nedavnem deževju se dela na gradbišču s povečanim tempom. Poiskali smo vodjo del dipl. inženirja JANEZA ZMAVCA, ter ga zaprosili, da bi za naše bralce povedal kako poteka delo.

»Oktobersko deževje nam je razmočilo vse nasipe,« je dejal inženir Janez »zaradi tega bomo morali cestišče najprej stabilizirati in šele nato asfaltirati. Če bi deževja ne bilo, bi lahko prvo fazo že letos asfaltirali. Praktično potrebujemo še tri tedne lepega vremena za vsa dela do asfaltiranja.«

— Ali ste imeli na tem odseku razen vremena še druge ovire, ki so vplivale na delo?

»Nepremostljivo oviro predstavlja promet, ki ga ne moremo nikamor preusmeriti. Tako moramo razporejati delo vedno tako, da ne onemogočimo normalno prevoznost cestišča. To zavlačuje, pa tudi podražuje delo.«

— S skoraj vsemi gradbenimi deli začenjajo podjetja proti koncu leta, zato ta dela vedno spremlja »CE«, to je postalo že pravilo, kaj mislite kje so vzroki?

»Tega ne vem. V tem primeru se se dela zakasnila zaradi tehnične dokumentacije, ki so jo naročniki prepozno naročili.«

— Na podobnih gradbiščih smo videni videti več delovne sile, ali je to znak modernizacije gradbišč?

»Na gradbišču je dovolj delovne sile, kljub strojni opremljenosti. Delo oviralo prav pomanjkanje lastne mehanizacije za zemeljske izkope — izposojena pa je več ali manj izročena in po navadi v kritičnem trenutku odpove.«

— In drugi dve fazi?

»Za drugo leto predvidevamo dograditev nadaljnjih 950 metrov. Tretja faza pa je bila pred leti že rekonstruirana, tako da bomo morali v glavnem cestišče le sproglirati, da bo pripravno za asfaltiranje.«

Tako vse kaže, da se bodo koristniki cest v prihodnjem letu lahko popeljali v Zreče po asfaltu. Samo, da ne bi bilo zopet tistega »CE«, ki tako rad spremlja tovrstno dejavnost.

J. Sever

PREGON PROSENE VEŠČE

Pred časom je občinska skupščina Zalec sprejela odlok o dopolnitvah odloka o ukrepih in za neizpolnjevanje ukrepov predvidela visoke denarne kazni; v skrajnem primeru neupoštevanja pa so predvideli odvzem zemljišč v prisilno upravo za dobo petih let.

V zadnjem času je vse bolj opazna dokajšnja gospodarska škoda, ki jo povzroča prosena vešča na hmelju. To predvsem tam, kjer niso pravočasno požgali hmeljevine ali koruznih kocenov (štorov). Proseni vešči namreč prezimi v hmeljevini ali koruzovini in njenih odpadkih. Običajno se sprva pojavi v trtah hmelja in povzroča škodo s tem, da zavira rast, zmanjšuje cvetni nastavek in povzroča deformacijo storžkov, nato pa dela škodo na vrhnjih storžkih. Ker zaenkrat ni učinkovite kemične zaščite pred proseno veščo, morajo kmečki proizvajalci upoštevati navedene preventivne mere.

Tako odlok zahteva, da pridelovalci hmelja in koruze pravočasno požgajo hmeljevine in koruzovino ter njene kocene (štor) do 31. decembra.

Denarne kazni za delovne organizacije so v višini do milijon dinarjev, za odgovorne osebe v delovnih organizacijah, ki odgovarjajo za neizpolnjevanje odloka, do 100 tisoč dinarjev, za zasebne proizvajalce pa do višine 50 tisoč dinarjev.

kl

CELJSKA »MODA« PRIPRAVILA USPELO MODNO REVIIJO

Celjanom večkrat pripravi kakšno izjemno zabavo. Pred leti je bila mecen zabavnih koncertov, letos pa se je odločila izostriti tudi okus za oblačnje in tako napeljala vodo na svoj mlin, saj je na modni reviji posredovala občinstvu modele, ki jih ima v prodaji v svojih poslovalnicah. Stiri predstave so bile nabito polne. Sodeloval je orkester Eda Goršiča in prikupna ter priznana pevka Beti Jurkovič.

Brez dvoma bodo posamezni ekspoziti na tej reviji še našli pot v besedi in sliki tudi v našem listu. Revija je povsem uspešna. Obiskovalci so doživeli lepo prireditev, organizator pa s številnimi partnerji brez dvoma tudi posloven uspeh — v prihodnosti.

Z »MODO« ZAOSTAJAMO ZA ENO SEZONO

Pred dnevi smo obiskali kolektiv tovarne nogavic na Polzeli. V tekstilni industriji postaja vprašanje pravočasnega uvoza surovin izredno pereče, zato smo v zvezi z uvozom in izvozom povprašali direktorja KARLA KORENA.

● Zanima nas ali vam nov gospodarski sistem prinaša kakšne olajšave pri nabavi reprodukcijskega materiala?

● V celoti smo vezani na uvoz sintetičnih prej, zato nas poslovna neuresničitev načel novega gospodarskega sistema hudo prizadeva. V praksi se ne upoštevamo poslovne nujnosti (uvoz vsaj pol leta pred predvideno proizvodnjo). Uvažamo v nabavno najmanj ugodnih časih in posledice: višje nabavne cene, motnje pri izdobi, kar škodi obdelavi trga za prodajo. Vsekakor nam bo moralo postati doumljivo, da v naših pogojih terja poslovnost vsaj dva solidna partnerja. Gospodarnost ter samoupravna načela tako izzvene v prazno.

● In kaj vam prinaša nov način distribucije deviznih sredstev?

● Pri dodeljevanju deviznih sredstev smo preveč odvisni od administrativnih nesoglasij med sekretariatom za zunanjo trgovino, Jugobanko in zvezno gospodarsko zbornico. Najčehči odgovori so: »višja sila«. Mi izpolnjujemo obveze, uvoz surovin pa je ostal obljuba, tako da bi v avgustu skoraj 200 delavcev ostalo brez dela. Sedaj je malo boljše, a še daleč od poslovnih potreb- nih pogojev za povečano usmeritev za izvoz. Pričakujemo devizno

poslovanje na načelu poslovne enakopravnosti med banko in delovno organizacijo.

● Kaj ste pridobili s »Polex-om«? Nekateri strokonjaki menijo, da boste po preteku pogodbe z izdelki na tej strojni opremi zastareli; nas pa zanima ali boste na zunanjem trgu konkurenčni takrat, ko ne boste imeli več obveznosti do tujega partnerja?

● Pogodba nas veže za dobršen del izvoza kot uslugo. Povečali pa smo količino finih nogavic za domači trg. Uspeh je v tem, da dosegame na novi strojni opremi dosežke kot vodilne evropske tovarne. V naši stroki je predvsem vprašanje ekonomske komercialne zastarelosti. Stroji bodo tekli še vsaj enako dobo po izteku pogodbe. Odplačali se bodo in zagotovili sredstva za nove. Konkurenčnost je zaradi previsokih cen ter previsoke akumulacije v korist družbe še problematična.

● Ali prisluhnete okusu in željam potrošnikov ter nastopate kot kreator ali pa povpraševanje preglašate »modo« kot element med proizvodnjo in potrošnjo?

● Nujno ločimo modno in masovno proizvodnjo. Toda modni zahteki so predragi; spremljamo modo doma in po svetu, toda uresničujemo jo z zaostankom ene sezone (problem so barve). Delno vplivajo nekatera (redka) trgovska podjetja in potrošniki, ki se obračajo na nas s predlogi. Manjka pa nam, in ne le nogavičarjem, modna institucija, ki bi bila odlična vez med potrošnikom, trgovino in industrijo ter obratno.

OKRAJNI SINDIKALNI SVET CELJE IN OBČINSKI SINDIKALNI SVETI: CELJE, BREŽICE, KRŠKO, LAŠKO, MOZIRJE, SEVNICA, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH, VELENJE IN ZALEC POŠILJAJO ISKRENE POZDRAVE ZA DAN REPUBLIKE 29. NOVEMBER.

KONFERENCA KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL V ŠTORAH

MALODUŠJE NI NA MESTU!

Kadar kdo omeni štor, ponavadi vedno pomislimo samo na železarno. Včasih kar pozabljamo, da je v Štorah poleg železarne tudi marsikaj drugega in da prebivalce tega industrijskega kraja težijo tudi taki problemi, ki se precej razlikujejo od problemov železarne. Cel kup jih imajo ureditve Lipe, nova šola, mostovi in krajevne ceste, otroški vrtec, družbena prehrana itd. Včasih so Štorjani dokaj energično in glasno zahtevali, da je ta vprašanja treba čimprej urediti. »Danes pa ljudje manj množično prihajajo na sestanke Socialistične zveze in na zborne občanov — zato, ker mnogo teh problemov čelo desetletje niso premaknili z mrtve točke«. Tako so povedali na nedavni konferenci krajevne organizacije Socialistične zveze. Hkrati pa so ugotovili, da tako malodušje ni na mestu. Vedeti je namreč treba, da je bilo v celjski komuni v zadnjih letih veliko skupnih problemov, ki jih je bilo treba takoj rešiti. Takim interesom so se krajevni pač morali prilagoditi. Zato so prebivalci Štor še s toliko večjim navdušenjem sprejeli vest o tem, da bodo v kratkem v Štorah le začeli graditi novo osnovno šolo.

O tem, ali je taka odločitev pametna ali ne, so v celjski občini razpravljali nekaj let. Zdaj so potrebe občanov končno zmagale in prihodnje leto bo na Lipi že zraslo novo, svetlo poslopje. V kratkem bodo v Štorah začeli popravljati tudi mostove, ki so bili tako dolgo kamen spotike.

Na sobotni konferenci Socialistične zveze pa so prebivalci Štor govorili še o marsičem drugem. Se enkrat so se razjeli zaradi otroškega vrtca, ki, kot kaže, ne posluje tako kot bi moral. Ustanova, s kapaciteto za 45 otrok, skrbi samo za štirinajst malčkov, kar je v celjski komuni, kjer so vse otroško varstvene ustanove zasedene do zadnjega kotečka edinstven primer. Konferenca je naročila krajevni skupnosti, naj razmere v otroškem vrtcu čim prej uredi, saj je v Štorah še veliko otrok, ki potrebujejo skrbno in urejeno varstvo.

Tudi družbene prehrane so se lotili. V Štorah so namreč samci, pa tudi zaposlene družine, že nekaj časa odvisni samo od lastnih sposobnosti in iznajdljivosti. Kar nerazumljivo je, da kraj, ki zaposluje toliko samcev, doslej še ni našel primer-

nega načina za ureditev družbene prehrane. Nedvomno bi pri tem lahko odločneje pomagala prav železarna, ki ji prav gotovo ne more biti vseeno, kako se hranijo njeni delavci. Neki načrt o izgradnji paviljona, kjer naj bi uredili restavracijo, sicer obstoja, vendar je ponavadi tako daleč od načrtov pa do realizacije.

Zdaj pa še zanimiv statistični podatek: od približno 3400 občanov, kolikor jih živi na območju Štor in okolice, je okrog 1.700 članov Socialistične zveze. To ni preveč, zlasti če še upoštevamo, da se v zadnjih nekaj letih to število sploh ni zvišalo. V Socialistični zvezi je tudi premalo mladine, kolikor pa je je, za delo v tej množični organizaciji ne kaže prevelikega zanimanja.

Konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze v Štorah je lepo uspela kljub razmeroma šibki udeležbi. Prisotni so novemu vodstvu naročili celo vrsto stvari, ki jih naj Socialistična zveza uredi ali pa posreduje pristojnim organom v imenu občanov Štor in okoliških predelov.

-ij

Usem svojim poslovnim prijateljem

ČESTITAMO K DNEVI REPUBLIKE

29. NOVEMBRU

kolektiv.

Pivovarne Laško

TUDI KMET MORA POZNATI TRŽIŠČE

Ob iskanju novih možnosti plasiranja tržnih viškov kmetijskih proizvodov se večina kmetovalcev trdno drži že ustaljenih in dobro plasiranih proizvodov, kot so meso, žitarice in drugi proizvodi.

V Spitaliču smo ob obisku zatekli Toneta ZIDANSKA, ki je sortirala mlade divjake jablan. V razgovoru nam je zaupal, da že nekaj let z očetom gojita na manjših površinah divjake, ki jih nato po sortiranju prodajata velikim drvesnicam za odeop po dvanajst dinarjev. Po grobi računici ob odštetju vloženih sredstev jima tako sorazmerno majhna površina vrže ob prodaji več sto tisoč dinarjev dobička. Na sliki: Tone Zidanšek iz Spitaliča z dvema šopoma divjakov, ki so zrasli letos. j. s.

VEŽEJO NAS SKUPNI INTERESI

Preteklo nedeljo so se sestali Andražani na konferenci Socialistične zveze in obisk je bil dober, saj se je razgovor udeležil vsak peti član. Predsednik krajevnega odbora Martin Umbrecht je v svojem poročilu pokazal na številne napake v sicer bogatem obdobju. V dvoletnem obdobju je odbor imel poleg številnih izrednih 11 rednih sej. Obisk sej je bil problematičen, kar v pogojih Andraža, ki je raztresen na področju 16 kvadratnih kilometrov ni tako nerazumljivo. S pobiranjem članarine imajo težave, kajti prav na njihovem področju je dohodek takšen, ki niti minimalnega prispevka ne zmorejo. Kljub temu pa je Andraž med redkimi, ki so 100% izvedli volitve pred dvema

leti, prav tako so v tej vasi uredili klub, ki ga mladina zelo rada obiskuje.

Tudi v Andražu se je čutilo, da že dolgo ni bilo zbora občanov, kajti najboljše problem — številne občinske in krajevne ceste so v razpravi dobile prvo mesto. Najhuje pa jih je prizadelo, da so v dogovoru s komunalnim podjetjem Zalec vzeli drobir za posipanje cest iz bližnjih kamnolomov, pa jih je po opravljenem delu zaradi tega preganjalo Cestno podjetje.

Tudi prosvetno društvo živi v tem kraju; letos so igrali le eno igro; preprečani pa so, da bodo v prihodnji sezoni vnesli več kulturnega življenja v svoj kraj. Zanimivo je, da je prav kmečka mladina tista, ki je tesno

sodelovala s Socialistično zvezo in so jo na konferenci javno pohvalili.

In volitve v nov odbor. Bile so res demokratične. Imeli so pripombe na kandidatno listo, ki jo je pripravil krajevni odbor. V izključno kmečkem okolju so želeli, da imajo v svojih vrstah tudi tiste, ki delajo v industriji izven domačega kraja.

In prav tako so sklenili, da bodo najlažje reševali svoje probleme, če bodo na bližnjem zboru občanov sprejeli obvezo samopriskva.

Razšli so se v prijetnem občutku, da jih vežejo skupni interesi, ki so rešljivi le tisti hip, ko posamezniki ne vidijo zgolj svojih potreb.

V Tepanju brez »tepanja«

Konferenca krajevnih odborov Socialistične zveze delovnih ljudi bi naj bile tribune občanov, na katerih bi občani s svojim jezikom izpovedali svoja mnenja o delu in vlogi Socialistične zveze na terenu. Bi naj bile, pravim, ker bi po pripravah sodeč in po pestrosti ter množini dela in problemov, ki se porajajo v tem revolucijskem času preobrazbe in razvoja naše vasi (konkretno na področju krajevnega odbora SZDL v Tepanju), to tudi morale biti z ozirom na probleme, ki jih ta preobrazba zapuša. Ob spremljanju samega poteka konference v Tepanju (odštetjem poročila) njenega vsebinskega dela pa se mi je vsililo nekaj misli.

Takoj na začetku bi navedel besede predsedujočega, ki je na koncu konference naglašal, da mu je žal, da konferenca ni najboljše uspela, takoj nato pa nas je povabil, da se naj udeležimo prihodnjega zbora volivcev, ki bo dosti boljši. Ta stavek me je nekoliko presenetil, ker sem na konferenci zasledil večino vprašanj in problemov, ki se porajajo na tem terenu. Smatram, da je vprašanje šolstva, izobraževanja kmetijskih delavcev, vprašanje kluba (vendar ne v tem smislu, kdo bo plačeval naročnino za televizor, kurjavo in porabo elektrike!),

vprašanje kmetijskih inženstvij individualnih proizvajalcev z ozirom na nepoznavanje politike podružabljanja, vprašanje reguliranja Dravinje in njenih pritokov, krajevnih cest in še nešteti stvari, ravno tisto vprašanje, ki po svojem obsegu z ozirom na specifičnost terena, spada v takšno konferenco — tribuno občanov. Našteta vprašanja so samo del načeti stvari, ki so jih občani v razpravi načeli, torej veliko tistega, kar občane na terenu petih vasi, ki jih omenjeni krajevni odbor socialistične zveze združuje — neposredno zanima, ali po njihovih besedah — »žuli«.

Vprašanja in problemi so bili iznešeni, njih nadaljnja razčlenitev in razjasnitev pa se ne bi smela okviriti v togo

sti predsedstva, ki se je vzkvirilo v vprašanje kaj spada in kaj ne spada na to konferenco in kaj na prihodnji zbor volivcev. Mnenja sem, da bi občani v tisti spontani sili, ki je svojstvena za naše ljudi iznesli skozi probleme — vlogo Socialistične zveze, mislim organizacije, ki zajema najširši krog ljudi, katere program bi naj vseboval ravno tiste stvari, ki so za določen kraj specifičnega pomena.

O vlogi krajevnih skupnosti in njenem delu je bilo morda ravno zaradi tega malo povedanega. Se manj je bilo med razpravo povedanega o delu in vlogi same organizacije. Mnenja sem, da je bila ravno konferenca lepa priložnost, na kateri bi občani lahko ob načeti in iznešeni problematiki ravno skozi njo naglasili in okvirno določili prostor organizaciji. Nenehno vzpodbujanje, da naj med razpravo govorijo o tem, kar jih »žuli« se mi je zdelo odveč, ker se mi zdi, da so plod teh vspodbud bile ravno »kritike« (za primer bi navedel kritično vprašanje enega izmed predsedstva, ki je bil pozneje izvoljen v novi odbor, o tem zakaj na občini dodeljujejo stipendije samo »gosposkim« otrokom!), ki so udarjale »mimo« zaradi netočnosti. Morda moje mnenje ni povsem točno, vendar se mi dozdeva, da je bila tudi udeležba (če se ne motim od 278 članov je konferenci prisostvovalo le 46 članov, med njimi bi lahko na prste preštel mladince) odraz pričakovanj in zaupanja v delo organizacije. Izhajajoč iz tega se mi vsiljuje prepričanje, da bo prihodnji zbor volivcev res vsebinsko pestrejši, ker bo občanu omogočeno, da bo lahko do konca iznesel svoje mišljenje v veri, da bo njegovemu mnenju nekdo prisluhnil.

KAJ JE Z VRANSKIM VODOVODOM?

Preteklo nedeljo je bila na Vranskem v skoraj polni dvorani dokaj živahna redna konferenca krajevnega organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva. V obdobju dveh let je organizacija opravila pomembno delo, saj je organizirala ali pa vsaj sodelovala pri mnogih zanimivih akcijah. Prebivalci so se razveselili predvsem elektrifikacije Crete ter gradnje ceste Prapreče—Vologa. Na konferenci so prebivalci izvedeli tudi marsikaj o delu številnih društev, ki so se skoraj vsa resnično izkazala.

Razprava je dosegala višek, ko so udeleženci začeli govoriti o vodovodu. Leta sodi med najbolj očitne probleme tega predela celjskega okraja. Ob zaključku so izvolili še novo vodstvo krajevnega organizacije ter sklenili, da se bodo v bodoče bolj redno sestajali.

F. I. J. Sever

PREBOLD:

NEKAJ PODJETIJ LE PO NAPREDOVALO

Pretekli teden so v Preboldu zborovali člani Socialistične zveze, ki jih je v Preboldu okrog 1300. Udeleženci konference so živahno razpravljali. Beseda je tekla predvsem o komunalnih problemih, kjer so najbolj poudarjali potrebo asfaltiranja ceste Prebold—Latkova vas. Ta cesta je v zadnjem času tako v slabem stanju, da je promet na njej že nevaren. Čeprav so o tem govorili že prejšnja leta, je rešitev doslej ostala vendarle samo na papirju. Prebivalci Prebolda pa so dejali, da so pri asfaltiranju ceste pripravljani tudi sami pomagati, kajti to je najbolj zanesljiv pogoj zato, da bo cesta končno le urejena.

V Preboldu so se letos razvile nekatere delovne organizacije — »Konfektija«, Kovinsko podjetje in »Obrtnik«. Zgradili so tudi nekaj novih delavnic in upravnih poslopij.

Konferenca Socialistične zveze v Preboldu je lepo uspela. Prav bi bilo, da bi se občani tega kraja tudi sicer redno sestajali.

J. K.

Dr. FRANC ROŠ

OSEMDESETLETNIK

Novembra pred osemdesetimi leti se je rodil dr. Fran Roš. V teh dneh torej praznuje svojo osemdesetletnico. Praznuje jo v Laškem, v mestu, ki mu je posvetil vse svoje ustvarjalne moči. Dr. Fran Roš je bil namreč prvi slovenski župan Laškega in posledica njegove velike ljubezni do slovenskega naroda je, bila, da je že v kratkem obračunal z nemškutarstvom, ki je bilo v njegovem kraju močno zasidrano. Bil je ustanovitelj Sokola in dolga leta napreden, brezkomromisen nacionalni delavec. Tega tudi nemški okupator ni spregledal. Dr. Fran Roš je bil med prvimi Laščani, ki so jih fašisti izselili v Srbijo. Po vojni se je spet vrnil v Laško, kjer živi še danes.

Jubilant ob prazniku iskreno čestitamo in mu želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let. —ica

OB DNEVU REPUBLIKE ČESTITAMO VSEMU
DELOVNEMU LJUDSTVU ZA NJEGOVO
POŽRTVOVALNO DELO PRI GRADITVI NAŠE
DOMOVINE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

OBCINSKA SKUPŠČINA LAŠKO
OBCINSKI ODBOR SZDL LAŠKO
OBCINSKI KOMITE ZKS LAŠKO
OBCINSKO ZDRUŽENJE BORCEV NOV LAŠKO
OBCINSKI KOMITE ZMS LAŠKO

LAŠČANI SO PREDLAGALI STALNO PREDSEDSTVO ZBOROV OBČANOV

Tako kot drugod, so tudi konference krajevnih organizacij v laški občini načele številna vprašanja komunalnega značaja. Tako so vsepovsod bili mnenja, da bodo krajevne organizacije Socialistične zveze v bodoče morale posvetiti delu krajevnih skupnosti več pomoči.

Obenem so se v krajih, kjer ni pogojev za ustanovitev krajevnih skupnosti, dogovorili, da bodo ustanovili stalno predsedstvo zborov volivcev, ki bodo imeli pristojnosti reševanja komunalnih problemov.

Tako so udeleženci konference v Laškem največ razpravljali o problemih zdravstva, šolstva in otroškega varstva ter posebej o turizmu, ki postaja za Laško po-

memben vir dohodkov. Skupno z zdraviliščem v Laškem je bilo v letošnjih desetih mesecih 64.867 nočitev. V zvezi z zdravstvom pa so načeli nerešeno vprašanje športnih objektov v Laškem. Dosedanja telovadnica v domu TVD Partizan bo v kratkem postala dvorana Svobode Laško in tako ostaja telovadnica v zraku.

Na konferencah v Marija Gradu, Rimskih Toplicah, Jurkloštru in Rečici pa so se lotili vprašanj okrog kmetijske zadruga, ki s svojim poslovanjem ni opravila pričakovanih. Prebivalci teh področij si želijo boljše kooperantske odnose, občasna strokovna predavanja, katera si želijo predvsem mlajši proizvajalci. T. K.

Ob prazniku želijo občanom kar največ delovnih uspehov in osebne sreče

OBCINSKA SKUPŠČINA SLOV. KONJICE
OBCINSKI ODBOR SZDL SLOV. KONJICE
OBCINSKI KOMITE ZKS SLOV. KONJICE
ZB NOV OBČINE SLOV. KONJICE
OBCINSKI SINDIKALNI SVET SLOV. KONJICE
OBCINSKI KOMITE ZMS SLOV. KONJICE

Obnova Otokarjeve kapele

ZAŠČITNA IN OBNOVITVENA DELA ENEGA NAJLEPSIH GOTSKIH SPOMENIKOV

Kartuzija je nastala okrog leta 1100, v času verskih nemirov pa je postala središče in sedež generalnega priorja. Samostan je bil eden izmed štirih, ki so bili zgrajeni na Slovenskem (Bistra, Jurklošter in Pleterje) in je bil izredno razsežen. Obsegal je dva samostana: sprejemnega in spodnjega, ki je bil za uporabo reda. Po smrti celjskih grofov, ki so samostan podpirali, je začel propadati. Do danes se je ohranilo nekaj objektov, izmed katerih je najlepša samostanska cerkev, ki je bila zgrajena v dvanaistem stoletju in pozneje gotizirana.

Letos je bila končana rekonstrukcija tako imenovane OTOKARJEVE KAPELE na jugovzhodnem delu objekta, ki je bil najbolj ogrožen in zato najpotrebnejši konzervacijskih posegov. Dela na tem objektu je strokovno vodil republiški Zavod za spomeniško varstvo, izvajalo pa jih je konjiško gradbeno podjetje. Celjski Zavod za spomeniško varstvo je prispeval tehnično dokumentacijo, gradbene posege pa so izvrševali po načrtu višjega gradbenega tehnika tov. POŽAUKA iz Maribora.

Razen Otokarjeve kapele so raziskovali tudi del terena severno od tega sakralnega objekta. Odkrili so dele gotskega križnega hodnika z nekaterimi dragocenimi srednjeveškimi kamnoseškimi elementi. Prihodnje leto bodo z deli nadaljevali.

OBJEKTI NEKDANJE ŽIČKE KARTUZIJE SPADAJO PO SVOJI ARHITEKTONSKI LEPOTI MED NAJLEPŠE GOTSKE SPOMENIKE V SLOVENIJI. PRED NEDAVNIM SO ZAKLJUČILI RESTAVRATORSKA DELA, KI SO BILA PREDVIDENA ZA LETOS. ŽIČKA KARTUZIJA BI NAJ PO KONČANI RESTAVRACIJI, KONZERVACIJI IN OBNOVITVI NEKDANJIH KARTUZIJSKIH RIBNIKOV TER GASTUŠA POSTALA TURISTIČNO — REKREACIJSKI CENTER.

Predvideno je, da bodo na novo pozidali močno razrušeno severno steno, v celoti obnovili cerkveno streho ter tako uspeli ta dragoceni objekt trajneje zavarovati.

Predvidevajo, da bi se tu formiral večji turistični center, v katerem naj ne bi obstajal samo ta objekt, temveč tudi drugi objekti, potrebni za rekreacijo. Žička kartuzija je kot kompleks tako dragocen in široko zasnovan, da nudi širše možnosti. Razvoj tega rekreacijskega centra in sama zaščita spomenikov pa je odvisen od sredstev. Za letošnja dela so prispevali sredstva v višini 11 milijonov skupščina občine Konjice ter okrajna skupščina.

Z dograditvijo nove ceste iz Frankolovega preko Črešnjic do samostana, z ureditvijo nekdanjih kartuzijskih ribnikov in Gastuša ni utopijska razmišljati o rekreacijskem središču, saj že obstoječi objekti, v katerih so sedaj stanovanja sedmih strank, lahko nudijo v zametku ob edinstvenem okolju reš možnost širšega razvoja turistično rekreacijskega centra.

J. Sever

Letošnja restavratorska in konzervatorska dela so zaključena. Po ureditvi vseh objektov in nekdanjih kartuzijskih ribnikov bi naj bil tu turistično-rekreacijski center. Našega vodiča FRICA GILČVERTA, stanovalca v poslopju nekdanje kartuzije smo povprašali kaj misli o tem.

«Poleg ureditve objektov je tu še vprašanje nas sedmih strank, ki stanujemo tu,» nam je dejal. «Poleg tega bo treba ogromno sredstev za ureditev gostinskega lokala, ki je sicer tu že nekoč obstajal, a je skrahiral. Današnji turist zahteva poleg narave še kaj več...»

Foto: J. Sever

KOMORNI MOŠKI ZBOR V GORICI

Jutri, v soboto 28. novembra odpotuje Komorni moški zbor v Gorico. Sem je bil povabljen na III. mednarodno tekmovanje v polifonskem petju (III. Concorso Internazionale di Canto Corale «C. A. Seghizzi»).

Po programu bo naš zbor nastopil v nedeljo 29. novembra popoldne. Poleg predpisane Cantate Domino, bo zapel še našega Gallusa (Laus et perennis Domine) ter Tajčevičeve Komitske.

Gostitelj posveča tekmovanje pozitivni dobrih sosedskih odnosov. Zato je tekmovanje omejeno na Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo. Zanimivo je, da se bo naš zbor na tej pevski manifestaciji mednarodnega sožitja srečal kar s petimi zamejskimi slovenskimi zbori: iz Trsta (dirigent Ubald Vrabec), s Proseka (dirigent Ota Ignac), iz Gorice (dirigent Giovanni Bolcina), iz Celovca (dirigent dr. Franc Cigan) in z Obiskim pevskim društvom (dirigent Tomaž Holmar). O uspehu bomo poročali.

G. G.

RAZSTAVA PARTIZANSKE GRAFIKE

V Napotnikovi galeriji v Sošanju bodo danes ob 18. uri odprli razstavo partizanske grafike in risb Doreta Klemenčiča — Maja, savinjskega rojaka. Na svečani otvoritvi bo sodeloval tudi šolski pevski zbor. Razstava, ki bo odprta do 7. decembra, je posvečena dnevu republike.

Viktor Koje
III. osn. šola
Sošanj

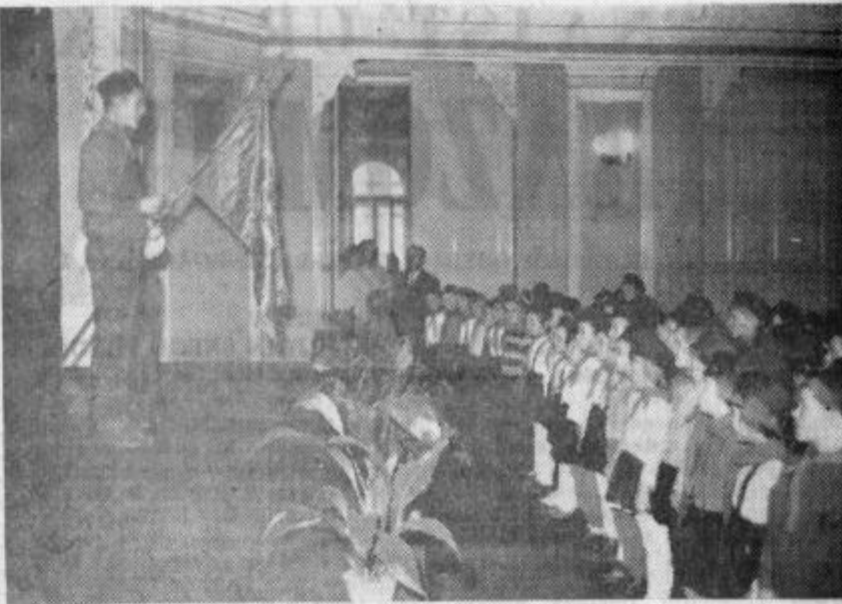
LETOŠNJI PROGRAM

NADALJEVANJE DOSEDANJEGA DELA

Pod tem naslovom smo v zadnji številki posredovali nekaj osnovnih značilnosti programa okrajnega sveta zveze kulturnoprosvetnih organizacij za to sezono. Ker v sestavku ni bilo mogoče zajeti celotne dejavnosti, posredujemo tu še nekaj podatkov o ostalih panogah našega amaterizma.

V amaterski dejavnosti sodi med najmlajše, a enako pomembne, likovna vzgoja. Nekako uradno se je pričela šele ob prvi republiški razstavi likovnikov — amaterjev lani v Celju. Sicer so imela nekatera društva svoje likovne sekcije, vendar so bile zelo redke. Zdaj, ko so formirane komisije za likovno vzgojo pri občinskih svetih, je več možnosti za hitrejši in kvalitetnejši razvoj te dejavnosti sploh. Osnovni smoter je v povezavi likovnikov — amaterjev, njihovem strokovnem izpopolnjevanju kakor tudi v vzgoji čim širšega kroga državljanov, da bodo znali pravilno vrednotiti to umetnost in jo ločevati od kiča. Likovna komisija bo povezovala poklicne in ljubiteljske ustvarjalce. Program predvideva med drugim sektorske tečaje za predavatelje likovne vzgoje, zbiranje in odkup eksponatov (žal je za to določeno komaj 50 tisoč dinarjev)! idr.

Na področju glasbene vzgoje bo treba v novi sezoni uveljaviti več nameritosti. Zadnja leta je opaziti porast mehanizirane glasbe (radiofonija, televizija, gramofon, kar pomeni široko (in tudi ceneno) potrošno blago. Rešitev pred poplavo vedno novih zvočnih kombinacij je v širši aktivizaciji in estetski vzgoji. Nesporodno vlogo pri tem bo moralo imeti šolstvo, najbolj izrazite naloge pa seveda glasbene šole. Tu bo treba poiskati nove oblike: glasbene šole bi morale v enaki meri služiti profesionalnim kot amaterskim potrebam. Te ustanove naj bi razvijale svojo servisno službo: fonoteko, ar-

29. november je tudi praznik pionirjev. Ob tej priložnosti namreč številni cicibani, ki so septembra prvič prestopili šolski prag, postanejo pionirji. Vsako leto so ob tej priložnosti številne proslave in prireditve. Tudi letos bo pionirska organizacija pridobila 5533 novih članov.

Dodatna pomoč učencem

Po zakonu o osnovni šoli so učni kolektivi dolžni organizirati za učence, ki težje dojemajo učno snov, dodatno pomoč izven rednih šolskih ur. Prav tako naj bi šole za učence, ki so nadarjeni, organizirale dopolnilno delo, s čimer bi jim omogočili maksimalni razvoj njihovih dispozicij.

Zavod za prosvetno pedagoško službo je v zvezi s tem naredil analizo, ki kaže, da dobiva dodatna pomoč slabšim učencem že ustreznjso, vse bolj organizirano vsebino dela. Šole so to pomoč organizirale v različnem časovnem obsegu, kajti pokazalo se je, da je zlasti za tiste, ki napredujejo z negativno oceno, ta nujna.

Letos je znašalo povprečje učencev, ki so bili deležni dodatne pomoči po občinah od 20 do 58 odstotkov. Seveda ta odstotek ne pomeni, da je bilo toliko učencev, ki učne snovi ne dojemajo, saj so vanj všteti tudi tisti, ki bi v urejenih domačih razmerah lahko normalno napredovali. Takim učencem manjkajo zlasti delovne navade, vztrajnost, zavezi in dolžnost. Diferenciacijo med tistimi učenci, ki težje sledijo pouku in med onimi, ki ne uspevajo zaradi

družinskih razmer, bodo šole lahko izvedle, ko bo urejeno dnevno varstvo.

Šole so nudile dodatno pomoč povprečno po dve uri tedensko na oddelek, in to zlasti za temeljne predmete — matematiko, slovenski jezik, spoznavanje narave in družbe, slovenski jezik in tuje jezike v višjih razredih.

Bolje je organizirana dodatna pomoč v nižjih kot višjih razredih — tu so težave v pomanjkanju prostorov, preobremenjenosti učiteljev in oddaljenosti učencev.

Prakso, da bi se šole individualno ali v posebnem času posvečale posebno nadarjenim učencem in sistematično razvijale talente, na šolah ne izvajajo, čeprav bi bilo to družbeno koristno.

Šole so skušale realizirati zakonsko določilo, vendar je pri tem zanimivo, da učitelji za to delo ponekod niso dobili nobene stimulacije ali pa je bila ta zelo skromna. Ker je dodatna pomoč pomembna oblika šolske dejavnosti, nujna tudi za zmanjševanje osipanja učencev, kar predstavlja naš velik družbeni problem, bo za uspešno izvajanje treba šolam preskrbeti prostore in seveda tudi finančna sredstva.

vključuje dejavnost odbora za filmsko vzgojo, ki bo zlasti v utrjevanju filmskih komisij pri občinskih svetih. Odbor bo priredil dvoje posvetovanj s predstavniki komisij kakor tudi dvoje posvetovanj za ravnanje z ozkotračnimi projektorji ter posvetovanja s prosvetnimi delavci. Pri okrajnem svetu deluje še prosvetni servis, ki bo, kot doslej, oskrboval društva z dramsko in lutkovno literaturo ter s tehničnimi pripomočki.

dhr

V dvajseto leto

V nedeljo so se zbrali na svojem dvajsetem rednem letnem občnem zboru pevci mladinskega pevskega zbora »Svoboda« na celjski gimnaziji. Zbor, ki ga vodi prof. Egon Kunej, stopa letos v dvajseto leto neprekinjenega dela, kar je redki primer med pevskega zbora te vrste. Za letošnji dvajseti redni koncert bodo pripravili zelo obsežen in zahteven program, v katerem bodo zastopani vsi slovenski skladatelji, katerih pesmi so peli tudi doslej. Poleg tega bo zbor za ta svoj jubilejni koncert pripravil pesmi drugih jugoslovanskih narodov.

Letošnja sezona bo zbor poleg koncerta sodeloval še na raznih proslavah, spomladi pa na revijah, saj bo prihodnje leto v Celju zopet Mladinski pevski festival. Prav zato se bodo morali mladi pevci še bolj potruditi, da si ohranijo naslov, najboljšega mladinskega pevskega zbora v državi.

Ob koncu občnega zbora je pevec v imenu Mladinskega pevskega festivala pozdravil prof. Jurček Vreže, ki je poudaril zasluge, ki jih ima ta zbor, da je ta festival ravno v Celju ter jim zazelel obilo uspehov. Zdaj je pred mladimi pevci velika in težka naloga, da čim lepše nastudirajo svoj program, kar pa ne bo tako težko, saj jih vodi izkušena roka prof. Egona Kuneja.

Kramer Franc
Medlog 51
Celje

29. november

Ob prazniku domovine želijo občanom, delovnim organizacijam in sosednim občinam obilo delovnih uspehov:

OBČINSKA SKUPŠČINA ŠMARJE PRI JELSAH
OBČINSKI ODBOR SZDL ŠMARJE PRI JELSAH
OBČINSKI KOMITE ZKS ŠMARJE PRI JELSAH
OBČINSKI KOMITE ZMS ŠMARJE PRI JELSAH
ZB NOV OBČINE ŠMARJE PRI JELSAH
OBČINSKI SINDIKALNI SVET ŠMARJE PRI JELSAH

ŠESTNAJST UR TEKME Z MRAZOM IN SMRTJO

S SNEGOM IN LEDOM OBZIDAL PONESREČENEGA BRATA IN MU REŠIL ŽIVLJENJE.

STENE OJSTRICE ZAHEVALE NOVO ŽRTEV.

EKIPA GORSKIH REŠEVALCEV V BURJI IN SNEGU PONOČI DO PONESREČENCA POD VRH OJSTRICE.

Motni odsevi neonskih luči so se razlivali po vse redkejših obrazih, ki so se v ponedeljkovem večeru nahajali po celjskih ulicah. Ljudje so hiteli v kino, po kavarnah se je cigaretni dim spajal z žuborenjem besed in zverženimi pogledi. V dežurni sobi tajništva za notranje zadeve so po dveh zvonjenju telefona padale trde besede.

NA POTI NA OJSTRICO POD ODCEPOM ZA ŠKARJE SE JE TEŽKO POSKODOVAL MATJAZ KODRE IZ CELJA. PRI NJEM JE BRAT. NUJNA TAKOJSNJA POMOČ GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE.

Dežurni je poiskal telefonsko številko načelnika GRS, Staneta. Po nekaj minutah vrtenja številke in kratkih obvestil je stari, plavi džip že drvel po napol praznih celjskih ulicah. Ernest Stoklas je pritiskal na ročico za plin, da je džip, po domače »Modra ptica« tleč drvel proti Otočku. Čez čas se mu je že pridružil spaček, Elča Prezija. V manj ko pol ure sta Modra ptica in Spaček že drvela proti Zalcu. V vozilih so monotono brnenje motorjev prekinjala vprašanja. Dušan Gradišnik, Cic Debeljak, Vili Svet, Pic Jagrič, Franček Perc so resno strmeli mimo voznikov v pramen svetlobe, ki je paral v temo zavite hiše in hmeljske sprajce ob cesti v Zgornjo Savinjsko dolino. Sicer pa nič novega. Kolikokrat je že šlo tako in še bo...

IZ STOPINJE V STOPINJO PO SNEGU IN LEDU

Med potjo so pobrali opremo in informacije. Verjetno jih je prvič v zgodovini reševanja v savinjskem masivu čakala poleg točnega opisa nesreče še skica mesta nesreče. Tu se jim je pridružil še Jože Herle. Po nekaj minutah postanka v Solčavi sta motorja znova zabrnela. Ropotanje vozil je votlo odmevalo po Robanovem kotu, saj tam ta glas ni domač. Pririli so do planšarije, naprej ni šlo.

Po slabi uri hoda, ko so brez besed upognjeni hiteli čez Robanovo steno, jih je pri izstopu iz borovja objela zasnežena stena. Izredno močna poledeca je zahtevala krepkejših prijmov. Cic je s cepinom vsekaval stopinje, nato Herle, pa Perc in Stoklas. Napredovali so počasi. Kljub mrazu je znoj lil po telesih. Cepin je rezko odzvanjal med stene, tu in tam je jeklo ziskrilo v noč. Prispele so v Centralno grapo pod Zvižgovcem. Tu je bila strmina največja. Treba je bilo na vrh. Cic je vrtal v ledeno strmino, korak za korakom. Na sredli se mu je poslovil pulover in padal čez steno ter običal dvajset metrov nižje v strmini. Varovan od Pica je plezal ponj, na njem sta se svetili vodniška in reševalna značka. Izginil je pod njimi v steno, Jože Herle je sekal dalje...

Po dveh urah so se pretolkli do spominke plošče pokojnega Kokošineka. Na začetju kolone sta bila že tudi Cic s puloverjem in Jagrič. Tu bi naj bilo konec težke, zmraznjene Robanove stene, toda ne. Kot ogledalo gladko leđeno pobočje je zahtevalo novih naporov. Končno so se prebili do borovcev ob starem Kocbekovem zavetišču na sedlu. Od tu je šlo lažje, ne pa hitreje, celo Jože, poln kondicije in vsakodnevnih hribovcev je stisnil skozi zobe: »Pet minut počitka!«.

Na Korošici se jih je loteval spahec. Za nekaj minut na kometce nato naprej. Proti ponesrečencu so že odšli trije Lučani, Roman, Peter in Jože, ki so prispeli takoj po obvestilu preko Vodol. Za njimi sedaj še Celjani. Zarili so se v sneg in veter in hiteli proti mestu nesreče. Ko so prispeli do tja, so se nemo zazrli v sključeno silhueto.

NAPOL ZMRZNJEN OBZIDAL PONESREČENEGA BRATA

Trije bratje Kodre: Matjaž, Peter in Jože so znani hribovci. Nikoli se niso ukvarjali z vrhunskim plezanjem, vendar so jih gore vedno znova privabljale. Ob nedeljah, ali počitnicah, si jih lahko srečal le — v hribih. Tokrat so hoteli po lepi — vendar težavni turi iz Logarske doline preko Škarij in Korošice na drugo stran v dolino. Prenočevali so na Klemenškovi planini. Prečkali so zasnežena pobočja Škarij in začeli prečkati Ojstrico. Po nekaj razteza-

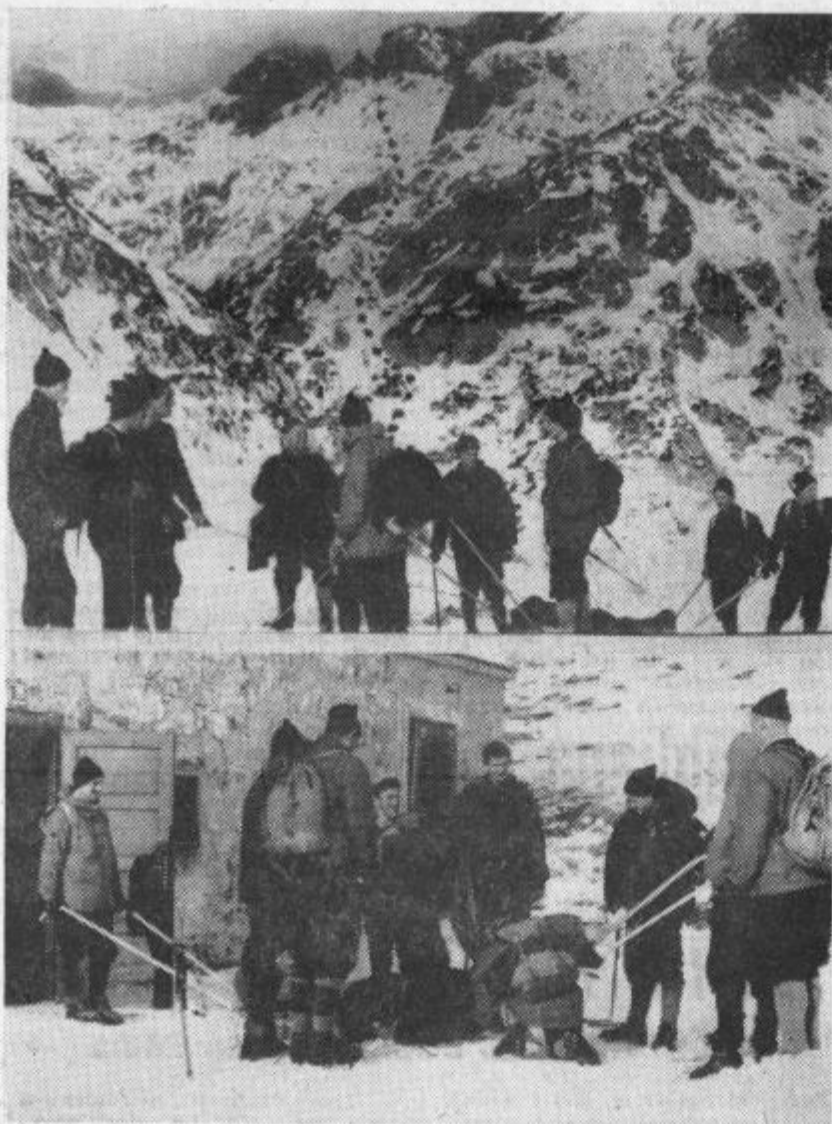
jih se je najstarejši Matjaž spotaknil ob lasten cepin in zdrvel z glavo naprej po ledu med skale. Peter in Jože sta onemela. Ko sta se zavedla je izza skal prihajalo le slabotno ječanje. Po kratkem posvetu se je Jože pognal v dir in po dveh in pol urah (normalno traja 5 ur) pritekel popolnoma izčrpan v Luče po pomoč.

Peter se je med tem časom previdno spustil po ledišču do ponesrečenega brata, ki je ležal s težko poskodovano glavo v nezavesti. Kljub strahu in šoku, ki ga je pred trenutki doživel, se je zavedel, da mora

OD UTRUJENOSTI POSPALI

Ko so izginalle rdeče luči avtomobila so jim nenadoma začela klecati kolena. Pot se je vlekla v večnost. Napetost v njih je popustila, občutek zadovoljstva ob zavesti, da so morda rešili življenje, se je razlil po obrazih. V Lučah so v gostilni Rađuhi posedli po klopek. Mamka je hitela s pripravljanim izdatne večerje. Po juhi so bile besede vse redkejšje. Ko so prinesli prikuho je ob mizah gledalo in kinkalo deset postav, v kotu je glasno smrčal Franček... Nekje daleč v dolini pa je rdeča luč rešilnega avtomobila za trenutke osvetlila zapoznele popotnike. Šele v Celju so izvedeli, da Matjaž živi...

Zabeležil J. Sever

Po hitri pripravi za transport na mestu nesreče (na sliki je s križem označeno pobočje Ojstrice in nato s pikami spust reševalcev) so reševalci izbrali najkrajšo pot v dolino. Vsak trenutek je bil dragocen.

Foto: Cic Debeljak

brata nekako zaščititi pred mrazom in vetrom. Pokril ga je s svojo vetrovko, vendar se je spomnil, da je to premalo. Zavarovati, zavarovati, si je ponavljal — toda s čim? Nato je pograbil cepin in začel sekati debele ledene sveče s sten. Znoj mu je lil po telesu. Čez nekaj časa je nanosil dovolj ledenih sveč, zezidal streho in zgladi s snegom, zamašil špranje in eskimski »iglu« je bil gotov. Zdelo se mu je, da je minila večnost, ko je spodaj zagledal lučke reševalcev.

ČIM HITREJE V DOLINO

Peter je molče srkal topel napitek, ostali so pripravljali »Akija«. Peter in Jože sta na »Akija« pritrjevala oboje. Elč in Vili sta pripravljala za transport. Nato so zdrveli proti Korošici. Čez pol ure so bili pri koči, kjer so natančneje pregledali ponesrečenca. Znova so se spuščili proti Dedcu, navzgor preko sedla in zopet v dolino mimo Vodotočnega jezera in Šibja. Po snegu je šlo hitro, saj je »Akija« drsel skoraj sam. Vodila sta ga Elč in Vili, zadaj ga je usmerjal Franček. Nato so ga začeli nositi. Vejevje je šibalo v obraz, ko so se spotikajoč spuščali po zarasli stezi v dolino.

Po petih urah hoje, nošenja in vleke so prispeli do gozdne poti in nato po uri hoda na gozdno cesto, do mesta, kjer jih je čakal voznik s konjsko vprego. To je bilo pri »Žegnanem studentcu« nad Podvolvljem. Po treh kilometrih prevoza so ponesrečenca preložili v rešilni avto.

Za nevestno poslovanje

LETO DNI DODATNEGA »STUDIJA«

Minuli ponedeljek je senat celjskega okrožnega sodišča obsodil trgovskega poslovođa FRANCA MŁAKARJA na leto dni zapora in njegovo ženo DANICO na 5 mesecev. Inventurna komisija, ki je ob inventuri vnašala lažne številke, da bi zakrila nevestno poslovanje, pa na pogojne kazni.

Obtoženi Mlakar je kot poslovođa trgovskega podjetja »Dravinjski dom« iz Konjic v poslovalnici Bohorina v letih od 1961 do 1962 nevestno posloval. Obtožnica mu je očitala, da je v lokalni večkrat dovoljeval razna popivanja, ne da bi vodil evidenco, kdo je koliko spil in koliko plačal. V svoji malomarnosti je celo prepustil vodstvo poslovalnice svoji ženi Danici. Zaradi nevestnega poslovanja v tem času je v poslovalnici nastalo za 1.865.000 dinarjev primanjkljaja.

V strahu, da ne bi podjetje odkrilo primanjkljaj, je žena Danica ob inventuri pregovorila inventurno komisijo ALEKSANDRA GRICNIKA, ALOJZA PEČOVNIKA in JOŽETA FINKA, da so v inventurne pole vnašali večje količine blaga kot so ga dejansko našli. Tako je Mlakarju in njegovi ženi uspelo, da podjetje ni takoj odkrilo primanjkljaja.

Senat okrožnega sodišča so je zaradi napeljevanja h kaznivemu dejanju in ponarejanja uradnih listin obsodil na pet mesecev zapora. Zaradi ponarejanja uradnih listin pa Aleksandra Gričnika na 4 mesece, Alojza Pečovnika na 2 meseca in Jožeta Finka na deset dni zapora. Zadnjim trem je sodišče zaporno kazen spremenilo v pogojno za dobo enega leta. Prvoobtoženi pa bo moral povrniti podjetju tudi nastalo škodo.

-zer

Kolektiv Splošnega obrtnega podjetja

»Obnova« Celje

priporoča svoje usluge v kvalitetni izvedbi po konkurenčnih cenah in čestita vsem poslovnim znancem in delovnim ljudem za prazni DNEVA REPUBLIKE 29. NOVEMBRA.

Solski center Borisa Kidriča Celje, Ljubljanska c. 17
razpisuje delovno mesto

računovodje

Pogoj: Višja izobrazba s 5-letno prakso; srednja izobrazba z 10-letno delovno prakso v računovodstvu.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Osebni prejemki po pravilniku OD ali po dogovoru. Stanovanja ni!

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

»Komisija za osnovna sredstva pri obrtnem centru ZARJA Zalec razpisuje javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

	Izklicna cena
— šivalni stroj s podstavkom brez elektromotorja	20.000
— tračna žaga	40.000
— vodna črpalka	25.000
— poltovorni avto Fiat nosilnosti 750 kg	600.000

Licitacija bo v četrtek, dne 3. decembra 1964 ob 10. uri na dvorišču hiše številka 80 v Zalcu, kjer so na razpolago predmetna osnovna sredstva za ogled vsak dan med 10. in 12. uro.

KOMUNALNO PODJETJE

»CESTE KANALIZACIJA« CELJE,

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
K DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU

OBČINSKA SKUPŠČINA VELENJE
OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE
OBČINSKI KOMITE ZKS VELENJE
ZDRUŽENJE BORCEV NOV VELENJE
OBČINSKI SINDIKALNI SVET VELENJE
OBČINSKI KOMITE ZMS VELENJE

Čestitamo vsem občanom, delovnim ljudem,
ob 29. novembru — prazniku socialistične Jugoslavije

PROMETNA KRONIKA

VOZNIK BREZ IZPITA S TRAKTORJEM
BREZ REGISTRACIJE — V JAREK

Na cesti tretjega reda v Letušu je traktorist brez izpita FRANC STOPAR upravljal neregistriran traktor, last Kmetijske zadruge iz Soštanja. Zaradi nezkušenosti je zavozil na rob cestišča in se — prevrnil po nasisu. Voznik Stopar je s težkimi poškodbami oblezel pod zadnjimi kolesi traktorja. Kako lahko vodstvo avtoparka pri omejenih zadrugi dovoli upravljanje vozila nezkušenemu vozniku? Ali ni že dovolj prelite krvi?

VOZNIK J. SILOVSEK ZAKRIVIL NESREČO
IN — POBEGNIL

Na cesti drugega reda med Dražmirjem in Velenjem je voznik osebnega avtomobila JOZE SILOVSEK trčil v kolesarja Vinka Stropnika, ki se je peljal pravilno po desni strani cestišča. Po trčenju je vozilo pred sabo rinilo kolesarja več kot trideset metrov. Voznik se ni zmenil za ponesrečenega kolesarja, temveč je pobegnil, brez da bi nesrečo prijavil varnostnim organom, ki so ga kljub temu naslednji dan izsledili. Neverjeten primer nehumanosti!

UMRL POD PREVRNJIENIM VOZOM

V vasi Polje pri Krmelju se je v sredo pripetila težka nesreča v kateri je izgubil življenje voznik konjske vprege — strojni ključavničar podjetja Metalna Krmelj — FRANC DROLC. Ponesrečenec je peljal nagrabljeno listje iz gozda. Na odseku slabe gozdne ceste se je voz prevrnil in pod sabo pokopal voznika. Nesrečo so odkrili šele po dveh urah domačini, vendar je voznik med tem časom že umrl.

SMRT V VODNJAKU

Minulo soboto se je pri kopanju vodnjaka smrtno ponesrečil MARTIN KOSTELC iz Piršenberga. Ponesrečenec je pred betoniranjem vodnjaka z vedrom grabil vodo iz vodnjaka, med delom se je utrgal kavelj in je vedro polno vode padlo Kostelcu na glavo. Ponesrečenec je bil prepeljan v brežiško bolnišnico, vendar je zaradi hudih poškodb umrl.

CRISTIAN ANWALT:

BEG

Svetlolasa Sabina in René sta sedela na klopi ob obali Zenevskega jezera tesno objeta eden ob drugim.

— Zelo sem vesel, da sem te spoznal, Sabina, je šepetal René.

Smehljal se je in videla, kako se ji njegov obraz približuje.

— Te smem poljubiti?

— Mar vedno prosiš za take reči?

— Vedno, kadar se bojim, da bi mi brez tega spodletelo...

Lahno ga je pritegnila k sebi. Ko je čez čas naslonjena z brado na njegovo rame dovolila, da so se mu ustnice vpile v njen vrat, je nervozno pogledovala na uro za njegovim hrbtom.

Ceprav ni videl, je René opazil njeno početje:

— Moraš res že proč...? Prosim ostani še.

Vedela je, da bo po preteku noči morda odpotovala. Morda za vse življenje. Kakšno bo življenje z neprilicnim, z dvomljivimi skrivnostmi obdanim moškim, katerega edina dobra stran je milijon dinarjev.

▼ tem trenutku se je Sabina odločila. Ne bo se prodala Nareiki. Zatrčno je sklenila, da se bo poživljala na življenje v zlati kletki, da bo spet odpotovala nazaj k tvrdki v Nemčijo, da bi naposled ujela vse tisto, kar je doslej zamudila.

Ni bilo točilnice ali restavracije v letoviškem mestu, kjer bi Werner Nareike, v resnici Horst Lindenbuch, ne iskal Sabine. V vsakem lokalni si je privezal dušo z velikim žganjem, da je nazadnje podivil od ljubosumnosti.

Odpeljal se je spet v svoj hotel, sedel na verando in se nalival naprej. Jezil se je nase in na ves svet, da je prejšnji dan povabil Reneja na požirek žganja.

Potem se je odpravil gor, se postavil k oknu svoje sobe in naročil steklenico žganja, čeprav je vedel, da bi bilo bolje, če bi ostal pred jutrišnjo milijonsko špekulacijo trezen.

Vedno znova je pogledoval na uro. Preklinjal je SS-kolega Saumweberja, ki mu je ukradel dragoceni čas, samega sebe pa zato, ker je bil tako neumen, da je od švicarske filiale pričakoval meni nič tebi nič milijon dolarjev, mesto da bi se bil zadovoljil s franki in bi bil zdaj s Sabino že kdo ve kaj.

Končno jo je zagledal. Prihajala je iz parka — z Renejem.

Nareike je stopil od okna. Premagal se je: zdaj mora vse lepo po vrsti — denar, dekle, letalo za Rio. Ko bo Sabina privezana na letalskem sedežu poleg njega — potem bo vse v redu. Pozabil bo lahko na svojo ženo, na policijo, Saumweberja in to prismo, ki se je vanj Sabina tako na hitro zatreskala.

Preteklo je nekaj minut. Potem je zaslišal njene korake. Stopil je k njej skozi vrata, ki so vezala obe sobi.

— Pozna si!

— Lepo od tebe! je odvrnila zajedljivo, da tako skrbiš zame!

— Iskal sem te nekaj ur! je rekel Nareike in se premagoval. Smehljal se je. — Nič ne de samo da si spet prišla.

— Kako je s tvojo dediščino? je vprašala Sabina hladno.

— V redu. Jutri ob desetih dobim denar. Dobrih dvajset tisoč dolarjev je več, kot sem pričakoval... Cez devet ur bom bogat!

Hotel jo je objeti, pa se mu je umaknila.

— Jutri odpotujeva, je rekel.

— Ne!

— Zakaj ne?

— Premislila sem si.

Ko je to rekla, se je za korak umaknila, ker je pričakovala, da bo izbruhnil.

ROMAN — SLIKANICA — HUMORESKA — ROMAN — SLIKANICA — HUMORESKA — ROMAN — SLIKANICA — HUMORESKA

Bila je presenečena, ko je mirno rekel: — Zakaj si si premislila?

— Zal mi je. Ne morem drugače.

— Zatreskala si se v tega tepca!

— Za naju to ni važno, je odvrnila. — Preprosto: nočem s tabo samo zaradi denarja. To bi ne bilo pošteno...

— Bedarija!

— Nisem naprodaj! Niti zate, niti za kogarkoli drugega!

— Misliš? jo je vprašal ironično.

— To moraš razumeti. Bodi pameten. Pojdi v svojo sobo.

Spet jo je hotel objeti, pa se mu je iztrgala. — Umazana cipa!

Udaril jo je v obraz: — Kdo, misliš, da sem! Z mano se takšna cunja, kot si ti, ne bo šla slepe miši!

Sunila ga je od sebe, da se je opotekel.

Medtem je ležala Nareikova žena — Nareik se je v resnici imenoval Horst Lindenbuch — v postelji njegovega stanovanja in z objokanimi očmi strmela v strop. Ni se mogla znebiti misli na minuli dan.

Ko je hotela v stanovanje, je imela težave s hišnico. Rekla je, da je sestra direktorja Nareika. Policijski agent je mogoče kaj sumil, ker je posebno pazljivo pregledal njene dokumente. Neštetokrat je klicala hotel, toda vratar ji je vedno znova odvrnil: »Zal mi je, gospoda Nareika še ni...«. Obiskala je odvetnika. Rejen, skrbno obril obraz, oči, ki so se umikale njenim:

»Ali veste, da ste storili kaznivo dejanje?« jo je vprašal s sladkim glasom. »Proglasili ste svojega moža za mrtvega, čeprav ste vedeli, da živi! Ne prenažite se. Vedeti morate, kaj hočete: ali kočete moža, ali pa se hočete maščevati...«

»Zjutraj je vedela, kaj hoče. Vedela je tudi, kaj bo storila.«

Splazila se je iz stanovanja in odšla v mesto. Cez pol ure je stala pred drogerijo. Ko je vstopila, se je smehljala; toda ta smehljal je bil prav tako ponarejen kot barva njenih las.

— Zelite? je vprašal prodajalec.

S suhim glasom je naročila prašek proti plevu.

— Zakaj ga potrebujete? je vprašal prodajalec.

— Za vrt vendar, je odvrnila.

— Ste ga že večkrat uporabili?

— Seveda! Edino sredstvo, ki zares temeljito uniči plevel.

— Dve marki petinštirideset, prosim.

— Smrt je res poceni, je pomislila, ko je zapustila trgovino.

Pred vrati Horstovega stanovanja je srečala hišnico.

— Boste danes še ostali? jo je vprašala.

— Ne, še danes odpotujem. Pa niti zlagala se nisem, je pomislila.

— — — —

Nareike je zgodaj vstal. Bolela ga je glava, v ustih je imel zoprni okus, po glavi pa se mu je motal neprijeten spomin na sinočnji dogodek.

Stopil je v Sabinino sobo. Pretvarjala se je, ko da spi.

— Zelo mi je žal, je rekel.

— Kaj bi rad?

— Rad bi se ti opravičil. Sedel je na posteljo. — Bil sem pijan. Oprosti mi.

S tem, misliš, je torej vse opravljeno!

— Ne, ne mislim. Poskušam ti le pojasniti...

— Daj mi cigareto, je rekla. Bila je spet takšna, kakršno je poznal: hladna, preračunljiva.

Prižgal ji je cigareto: — Mi torej oprostiš?

— O tem še nisem razmišljala. Koliko je ura?

— Osem je proč.

— Kdaj moraš biti v banki?

— Ob desetih.

— In potem?

— Potem bova odletela.

— V Rio?

— Seveda.

Odleglo mu je.

Ko se je odpravil, je bil popolnoma miren. Bil je odločen, da denar izsili, če mu ga ne bodo hoteli izplačati. Spomnil se je na svojo ženo. Velikodušno je pomislil, če bi ji nemara le ne pustil nekaj dolarjev... a si je takoj spet premislil: »Vohlja za mano in si prizadeva, da bi mi onemogočila beg... Naj ostane, kakor je...«

Preden je stopil pred blagajniško okence v banki, si je nataknil sončna očala.

— Monsieur, prosim, če stopite v direktorjevo sobo, je rekel mladi uslužbenec, ko mu je povedal, po kaj je prišel.

Direktor banke ga je pričakoval. Včeraj bi bil Nareike še mislil, da je vse skupaj past, direktor banke pa policijski uradnik, ki ga bo aretiral; danes bi se takim sumom smejal. Ali ni samo po sebi umevno, da ga ob tolikšni vsoti sprejme direktor osebno?

— Vse je že pripravljeno, je rekel direktor uslužno. — Potrebujemo samo še vaš podpis, monsieur.

Izročil mu je formular.

Nareike je vpisal potrebne podatke in šifro svojega konta 333. Potem so mu našteali denar. Bilo ga je toliko, da je bilo na mizi skoro premalo prostora.

Spravil je denar v torbo. Ko mu je padel poslednji sveženj na tla, sta se dva bančna uslužbenca naglo sklonila in ga pobrala. Pomislil je, da bi jima ga pustil za napitnino... »Zakaj neki!«... je pomislil in ga vtaknil v torbo.

— Hvala!

Medtem, ko je bil Nareike v banki, je Sabina poiskala Reneja.

— Kaj se je zgodilo?

Sabina ni odgovorila na vprašanje. Sklonila je glavo in rekla: — Bi se ti zdelo nepošteno, ogoljufati tatu za ukraden denar?

— Misliš Nareika?

— Da, je rekla Sabina trdo.

— To ni najin posel, Sabina. Zanj in za njegovo tatvino bo poskrbela policija.

— V tem primeru tega ni mogoče storiti. Policija postavlja vprašanja, z odgovori zapraviš kup časa, Nareike pa bo čez dve uri odletel v Južno Ameriko.

— Prav, toda ali nameravaš ukraden denar obdržati?

— Ne vem. Ne vem, od kod ta denar, vem samo to, da ga je dobil na umazan način. Mogoče nama da pravi lastnik nagrado. Toda zdaj to ni važno. Zdjaj morava najprej denar dobiti.

— S tem bi najraje ne imel nobenega opravka...

— Prosim te, ne bodi tako neodločen. S cinčanjem ne prideva nikamor...

(Nadaljevanje sledi)

Revma

Revma sicer ni nalezljiva bolezen, vendar se je človek vseeno lahko nalezil. Recimo, da mu je ponoči vroče in se odkrije, ali da je prepoten in stopi na preprih. Če takšne »antivročinske terapije« ponaavlja, je nekaj vejetnosti, da ga bo v bližnji prihodnosti pričelo na kakšnem mestu trgati. (Da ne govorimo o tisti revmi, ki jo povzročajo še drugi medicinsko dognani faktorji).

Kar zadeva Jako Klečeplaznika, je pred mnogimi leti dobil revmo — v kolena! Pravzaprav nič čudnega. Vedeti je namreč treba, da v tistem času pisarne še niso bile tapetirane s preprogami, ampak s stragulo, ki je zelo mrzla.

Revme nikakor ni mogoč prenatati. Pri tem je rešda ni čutil čez dan, toda ojoj! — zato ga je toliko huje napadala ponoči. V kolenih ga je skelo, da ni mogel spati, in šele, ko mu je žena svetovala, naj poskuša zaspiti kleče, je odleglo.

— Nič takega, ga je tolažila, — saj jo imajo tudi drugi. Kolenske revme je danes vedno več.

Jaka je odlejal dolgo spal kleče.

Zaradi revme v kolenih je v službi kmalu napredoval. In bolj ko je napredoval, bolj so bolečine v kolenih popuščale. Ko pa je postal šef, se je revma nenadoma preselila v — komolce! Ni si znal razložiti, zakaj prav tja, saj je imel komolce celo zaščitene s povoji. Tudi telovadil je z njimi in jih vsak dan znova razgibaval. Pravzaprav jih je toliko uporabljaj, da revma po vseh pravih sploh ne bi smela zlesti vanje. Ker je vseeno zlezla, je bilo Jaki toliko bolj nerazumljivo.

Zato se je nekega dne odpravil k zdravniku. Ta mu je povedal, da ima reumaticus comolchritis, precej pogosto obliko revme, ki jo je mogoče najuspešneje zdraviti z mavčnimi povoji. Komolci morajo mirovati v oblogi dvakrat letno po šest mesecev.

Seveda je takšno dognanje Jako močno prizadelo. Ze po tednu dni je snel oblogo z leve roke. Bil je namreč levičar.

Točnost

Nekaj minut po šesti uri zjutraj dohiti Stef Lojzeta, ki počasi maršira proti mestu.

»Koliko pa je ura Lojze, da jo ti tako počasi mahaš. Saj je šesta uri že odbila!«

»Ja, po uri na stavbi železniške postaje. Ura na cerkvenem stolpu je tako dvajset minut vzadaj, torej bom prišel še deset minut prezgodaj.«

»Ja tako je vidiš tovariš. Prideš ob pol semih greš pa ob pol dveh, ker lahko mirne vesti poveš, da je ura na cerkvenem stolpu vzadaj. Toda to še ni vse. Zadnjič sem potoval proti Kurnovcu. Po postajni uri je bilo še dve minuti časa. Hitro skočim na peron, da ujamek vlak. Vlak pa lepo zagledam, kako se zadnji vagon izgublja za ovinkom. Ko sem šel vprašat prometnika, mi je lepo pojasnil zadevo, dragi moj. Ura na železniški kaže srednje evropski čas. Ona na stolpu pa kaže vzhodno evropskega, medtem ko se vozniki redi pridružujejo — beograjskega. Zato je vlak odpeljal eno minuto prej.«

Pomet pred svojim pragom

Mihec ni bil preveč priden v šoli. Nekega dne je prišel v šolo celo brez naloge. Učitelj ga pokara in reče: »Ko je bil Georg Washington toliko star kot ti, je bil veliko bolj priden!«

»Da, in ko je bil tako star kot ste vi, je bil že ameriški predsednik.« ga zavrne Mihec zbadljivo.

Skrozi jekleno točo

PISE: BRANKO HOFMAN
RISE: PETER KRIVEC

PESEM O VOLGI

Volga je največja reka v zapadnem delu Sovjetske zveze. Kakor gorovje Ural na severu, ustvarja mejo med Evropo in Azijo na jugu. Izvira na Valdajski višini, teče proti jugu ter se pri mestu Astrahan izliva v Kaspiško morje. Globoka je od 2 do 25 metrov, ob ustju pa je široka 10 kilometrov. Okrog 2000 ladij in vlačilcev oživilja vodni promet. V njej je ogromno rib, ki služijo ljudem za prehrano in izvoz (kaviar). Zato ji pravijo domačini mati Volga.

Volga ima tudi svojo pesem, ki je znana po vsem svetu. Napev je znan tudi nam, toda ni nam znano besedilo.

Mnogo Slovencev je bilo v prvi svetovni vojni v ruskem ujetništvu. Tam so slišali pesem o Volgi. Ko so prišli domov, so jo peli, ker pa besedila niso znali, so uporabljali besedilo neke domače pesmi. Tako je nastala »slovenska Volga«.

Ker originalna ruska pesem v slovensčini doslej še ni bila objavljena, in sem prepričan, da bo marsikoga zanimala, jo podajam v svojem prevodu:

*Izza ravnega otoka
na prostrano plan valov
plove v jutru vrsta dolga
Stenjkje Razina čolnov.*

*V prvem čolnu Stenjkja Razin
s knežno vozi se pijan,
jo objema in poljublja
ves razvnet in razigran.*

*Zadaj sliši godrnjanje:
»Hitro nas pozabil je —
eno noč se z njo je vozil,
pa se ves obabil je!«*

*Ko porog in te posmehe
sliši grozni ataman,
Perzijanki se približa,
roko njeno vzame v dlan.*

*Namršči obrvi črne,
divja burja v njem vzkipi,
kri razburkana zalije
atamanove oči...*

*»Vse vam dam, vse rad žrtvujem,
žal mi moje glave nil«
iz pijanosti ust oblastni
glas njegov zdaj zagrmi.*

*»Volga, Volga mati rodna,
Volga, ruska reka ti,
nisi videla darila,
ki kozak ga podari.«*

*Ona pa oči poveša,
živa ni in mrtva ni,
ko zasliši, kaj pijani
ataman zdaj govori:*

*»Da bi ne bilo razdora
med svobodnimi ljudmi,
Volga, Volga, mati rodna,
lepatico ti sprejmi!«*

*In lahkotno zdaj zamahne,
vzdigne lepo deklko
ter za bok jo ladje pahne
v motno, zburkano vodo.*

*»Ste li, vrugi onemeli?
Vaš plaši deklet iz globin?
Bratci, v daljo zaveslajmo,
njeni duši za spomin!«*

Nesrečna smrt uboge ujetnice v valovih Volge nam vzbujajo sočutje, če je zgodba resnična ali le plod domišljije. Resnice ni težko dognati, saj ima pesem široko ozadje v

ruski zgodovini, ki nam pripoveduje o uporu Stenjkje Razina v drugi polovici 17. stoletja. O tem nam obširno poroča ruski pisatelj Čapagin v svojem zgodovinskem romanu »Stenjkja Razin«, ki je izšel pri nas v prevodu Vladimirja Levstika. Knjiga je izšla že v drugem natisu. Morda se komu zdi čudno, da roman pesmi ne omenja, kar pa le dokazuje, da roman in pesem nista izšla istočasno, ampak je pesem nastala pozneje. Bralcu se nehoti postavlja vprašanje, zakaj je Stenjkja postal razbojnik, od kod njegova spremljevalka, zakaj jo je vrgel v reko, kakšen je bil njegov konec! O tem obširno govori v svojem romanu Čapagin.

»Stenjkja Razin« je bil mož, poln življenjske sile, narodnega ponosa in brezmejnega junaštva. Bili so tedaj slabi časi: povsod ječe, korobači, vislice. Iz mučilnega stolpa je bilo povsod slišati žvižganje, krik prošnje. Ljudje z Volge so bili že vsi po ječah in zaporih. Kar zini, pa boš ob glavo. Ljudje nimajo s čim soliti, ker so bojarji zasegli sol ter jo prodajajo za svoj dobiček. Začne se splošna vstaja. Tudi Razin se udeleži leta 1670 solnega upora v Moskvi, kjer ga uporniki izvolijo za svojega poveljnika. Ta naslov je imel težje posledice. Očeta Timofeja je na domu zastupil bojar, brata Ivana so mu v Moskvi izbičali do smrti. Zato se je zaklel, da se bo maščeval. Ker je bojarjem iz Moskve ubežal, so ga zasledovali in mu streljali po življenju; zato zapusti ženo in dom ter postane razbojnik. Vojaki — strelci kakor tudi mnogi domači kozaki so se mu pridružili ter zajeli mnogo vojvodskih čolnov in bank. Z njimi je krenil na Volgo... Končno so postala domača tla Razinu prevročna, zato je pobegnul s svojimi pajdaši v Perzijo...

Ko je prišel tja, ga je napadel šahov veliki beg Abdulah s svojim ladjevjem. Vnel se je boj na življe-

nje in smrt. Zmagali so kozaki. Saškega kana je Pjotra Makejev do tal presekal... Nato so porušili mesto Derben ter ujeli mnogo moških in ženskih ujetnikov, med njimi hčer Abdulahovo po imenu Zejneb. Za svojo ujetnico je pripravil Razin na ladji Abdulaha udobno bivališče.

Silovito je zadel Razina vest o smrti njegovih najboljših tovarišev Sreberjakova in Mokejeva, ki sta odšla kot odposlanca k šahu, da bi izprosila naselitev kozakov v Perziji. Šah je vrgel Mokejeva pso, Sreberjakova pa izročil rablju. Na pol blazen je Razin nedolžnemu tolmaču, ki mu je prinesel to vest, odsekal glavo. Iz maščevanja je napadel šahovo mesto Farabat, kjer so kozaki pomorili 1000 Tezikov. Nato je krenil na mesto Rjaš. Prebivalci so jim namesto prepreg in svile privarili sode vina z mamilom ter jih pozneje pijane in ohromele od zastrupitve napadli in 400 pobili. Tako velika izguba njegovih ljudi je spravila Razina v obup. Poleg tega ga je mučila skrb, kam naj se z ladjami obrne, da ne padé v roke bojarjem. Namenil se je v Astrahan...

Nekega večera stopi ataman v svoj veliki sotor, da bi videl kaj dela Perzijanka, kadar je sama. Na blazinah je sedel kozak, na rami pa mu je slonela knežna. Ob vstopu kozak vstane, a knežna se odstrani. Kozak Vaska Brkač pove začudenemu atamanu, da ljubi knežno in ji je prisegel, da jo bo spremljal nazaj v njeno domovino. Razin mu odgovori: »Če pojdeš z njo, kje pa najdem drugega, ki bi bil tebi enak...«

»Ne skrivam, očka Stepan, iz sočutja sem ji dal besedo...«

»Če si jo dal, si jo dal, a si pozabil, da sem jaz gospodar ujetnice.«

»Očka, mislim sem, da mi boš dal dekle, kakor bratu? midva razumeva drug drugega... skupno pot imava pred seboj... tebe pa, oprosti mi, nima rada...!« Iz tega pogovora je Razin spoznal, da ga Perzijka ne ljubi in da bo zaradi nje izgubil še najboljšega tovariša. Zato je sklenil dekle utopiti.

Izza brega je zaplula okrašena plavača. Ataman je bil v živo zelenem kaftanu z rokavi do komolca. Desna roka je objemala knežno okrog vratu. Ona je povešala oči pod goste trepalnice. Ker je vedel, da razume tatarščino, jo je vprašal: »Ali me ljubiš, Zejneb?« — »Ne ljubim te!« Razina je ta beseda zadela boleče v srce. Umaknil je roko z njenega vratu ter zaklical: »Hej, stric z Vologde! Zapoj pesem o starih časih!... Ali me ljubiš, Zejneb?« — »Ne ljubim te!... Tedaj so po zraku zletela svilenca oblaka, z roka Razina pa je zletelo mlado telesce in se potopilo v vodo. Strahoten glas je zagrmel, razlegajoč se do bližnjega brega: »Vzemi ljubljena moja, zadnji spomin na Pjotra Mokejeva...«

Tudi Razin ni ušel svoji usodi. V noči od 6. na 7. junij 1671 so ga pod carjem in velikim knezom Aleksejem Mihajlovičem razčetrverili.

Henrik Blazinšek

— Ne razumem, Franček, da hodiš iz Rogaske Slatine po kisló vodo v Ljubljano.

— Ravnam tako, kot graditelji nove terapije, ki so prek Ljubljane dobili opremo iz šetnjurskega »Alposa«.

HVALEŽNOST

Na razširjeni seji predsedstva okrajnega sindikalnega sveta v Konjicah, na kateri so razpravljali o šolstvu, je bilo slišati med zelo kritično in resno obravnavo tudi nekaj hudomušnih pripomb. Tako je na primer nekdo ob ugotovitvah, da je bilo na našem področju zgrajeno dvakrat več šol do leta 1900 kot po osvoboditvi, dejal:

— Hvaležni smo lahko Mariji Terziji, da je imela tolikšno razumevanje za šolstvo.

Vitanjski fenomen

Na konferenci SZDL v Vitanju je razmeroma mlad moški protestiral, češ, zakaj v šoli otroke učijo, kako se otroci rodijo. Strinjam se z njim. Kaj je treba tega? Ker turizem v teh krajih, kljub pogojem še ni razvit, bi morda s fenomenalno zanimivostjo vendarle uspeli. V sve je treba raztrositi novico;

— ... da povsod po svetu prihajajo otroci na svet tako kot pač prihajajo, le v Vitanju jih trdovratno nosi štokljia.

ZA SKLADEN TELESNI RAZVOJ

Komisija za rekreacijo pri občinski zvezi za telesno vzgojo v Zalcu uvaja telovadbo za tiste, ki se s športom ne ukvarjajo aktivno, to so predvsem uslužbenci, zastopniki podjetij in drugi. Telovadba bo v obliki rekreacijskih večerov vsak četrtek.

Zlobni žalski jeziki pravijo, da težijo prizadevanja v smer skrbi za skladen telesni razvoj: dozdej so se bodoči udeleženci telovadbe namreč razgibavali le duševno — na različnih sejah in sestankih.

IN VINO VERITAS

— Vino je pameten borec, a v njem je veliko zlo, ker najraje zgrabi za nogo.
— Pijanstvo ni nič drugega kot prstovoljna norost.
— Pijanec je utopljenec, bedak, norec. Samo en požirek preveč ga napravi bedaka, drugi norca, a tretji ga utaplja.

Ko se je znova vrnila v Pariz, je nastopala v Folies Bergère ter dosegla naravnost umetniški triumf. Nekega večera jo je pred garderobo pričakal zelo eleganten gospod z velikim šopkom dragocenih orhidej. Ni ga še videla, toda smehljal se ji je, povedal nekaj ljubeznivih besed o njeni umetnosti in se obnašal tako brezbržno in neusmiljeno, da se mu Mata Hari ni mogla upreti.

In naslednje jutro je ležal poleg nje v njeni spalnici. To je bil markiz Pierre de Montessac, zvezda pariškega nočnega neba, arbiter elegance, prijatelj in zaupnik pariških gardijskih oficirjev, ki so pripadali visoki aristokraciji. Kasneje so francoske oblasti zaplenile Mati Hari številna pisma, ki so bila naslovljena nekemu markizu de P. V njenem procesu so preiskovalci na vsak način hoteli dognati, kdo je ta markiz de P., s čim se je ukvarjal in od kod je izhajal. V času pa, ko se je spoznal z Mato Hari, se zanj ni nihče zanimal: bil je eleganten, bogat, poln fines; kvartaške dolgovne je plačeval ob rokhi in takratna zlata mladina je na njem videla svoj vzor. Dolgo se ni vedelo, kdo je pravzaprav ta markiz. Sele 1927 leta je Netly Lucas, dolgoletni spoštovani član pariškega podzemlja v svoji knjigi razjasnil, kdo naj bi bil skrivnostni markiz de P. Lucas si je z iskrenimi spomini o svojih roparskih in falsifikacijskih podvigih omogočil povratek v pošteno družbo. In prav v tej knjigi govori avtor o nekem markizu de P., ki je identičen z markizom de Montessac. Markiz, o katerem nihče nič ne ve, govori ruski, angleški, nemški in francoski jezik tako odlično, da ni mogoče domnevati, kateri naj bi bil

MATA HARI

3

njegov materin jezik, pravi avtor. Nadaljuje, da je študiral v Bonnu in da mu je v tistem času umrl oče nekje na francoski rivieri in mu zapustil dokajšnje imetje, katerega pa je dedič zaigral v Monte Carlu. Ker se ni mogel ločiti od življenja velikega gospoda, je zašel na druga pota. Iz vsakega hotela je odnesel kakšen spominček in kadarkoli bi odpotoval iz katerega hotela, bi gostje opazili, da jim je zmanjkala listnica ali druge dragocenosti. Nikoli ga niso ujeli. Toda, ta način življenja se mu je preskutil in tako je v Lausanni sprejel ponudbo nekega nemškega vohuna, ki ga je že dlje časa opazoval, ter stopil v nemško vohunsko službo. In potem je markiz de Montessac odpotoval v Pariz, kjer je kmalu postal prijatelj gardijskih oficirjev in vzor bogate mladine.

Njegove ekskluzivne vožnje v »Bois de Boulogne« so navduševale vse poznavalce najnovejše elegancje. Prisostvoval je vsem letalskim tekmovanjem, celo sam se je učil pilotirati. Njegovi prijatelji so bili prepričani, da to počenja zgolj zaradi najnovejše mode. Toda mnogo je potoval in obiskoval vse evropske dežele, a ne vedno kot markiz de Montessac, temveč tudi kot

ruski kapetan Mazav Marzav. Ko je julija 1914. leta vrnil v Pariz, je Mata Hari na hitro roko prodala svojo vilo v Neuillyju s čudovitim pohištvom in svoj dvorec, ki je nekoč pripadal markizi Pompadour.

In že v avgustu 1914. leta je Mata Hari nastopala v največjem berlinskem varietetu.

Po nekaj večerih pa je izginila, a ne sama. Odšla je v družbi s služabnikom, ki ji je nosil kovčke, a vedo povedati, da sta se, kadar sta bila sama, tikala. Sele v Amsterdamu sta se razšla.

Zatem pa se je markiz de Montessac pojavil v Parizu, kjer so ga prijatelji z navdušenjem sprejeli. Hodil je na obiske k najbolj uglednim osebnostim in tako je lahko dosegel, kar je hotel. Tako so ga sprejeli v letalsko enoto, ker je pilotiral že pred vojno. Po kratkem vojaškem kursu je postal oficir in je postal uslužbenec vojaških letališč. Netly Lucas pravi v svoji knjigi: »Svoje delo je smatral kot dolžnost, da Nemce obvešča o vseh novostih, ki so jih zanimale.«

Mata Hari pa je zaenkrat ostala v Amsterdamu. Živela je zelo odmaknjeno življenje in je samo enkrat obiskala London. Po povratku iz Londona je odšla v Pariz. Toda »Intelligence service« je posumil vanjo, a ker niso v času njenega obiska v London odkrili nič posebnega, so javili sum v Pariz ter priporočali nadziranje. Mata Hari pa je v Parizu znova začela s svojim starim življenjem.

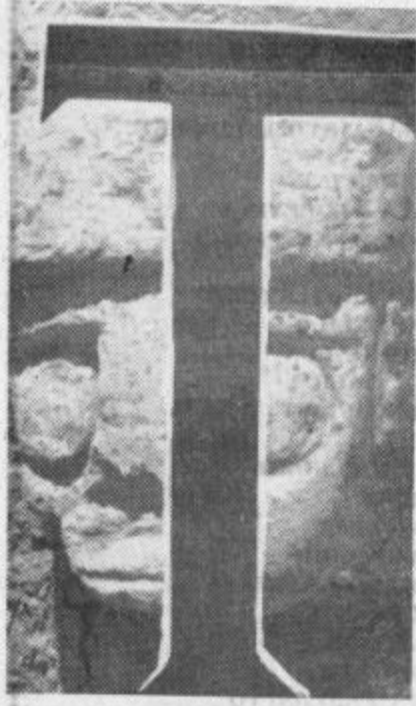
Postala je ljubimka človeka, ki je imel važno funkcijo v francoskem ministrstvu za zunanje zadeve.

POST FESTUM

Bolj nas kot njega muči en problem: Vse naše tožbe sicer dobro sliši. A žal, da mož brez ust je nem, za večje dnanje v medicinski hiši.

SMEH PRI
NASV
GOSTEH

TITICACI

- BISER - OB

O Boliviji, o njenih privlačnostih za turiste, kaj radi govore domačini in pripomnijo, da jo je neki francoski raziskovalec imenoval mikrokozmos našega planeta. Govore, da je to paradiz za turista, ki ljubi naravne lepote iz pradavnine, polne presenečenj in kontrastov, ki so lahko opisani le v superlativih.

Bolivija je dežela velikih naravnih bogastev. V državnem grbu je kot simbol vsega bogastva gora Cerro Potosi. Gora daje že od petnajstega stoletja srebro in domačini trde, da je bilo iz te gore izkopano že toliko srebra, da bi lahko napravili most širok en meter, ki bi segal od Potosija do Španije. V gorovju Andov obstoja naselitev že od davnega. Ljudje žive v višini štiri tisoč metrov, kjer temperatura ne presega 10° C. To je pravi posmeh naravi. Na tej višini je obstojala država, večja od pet Francij. Ze v srednjem veku je bilo tod organizirano življenje. Ne samo to; prebivalci so poleg skrbi za vsakdanje življenje našli tudi moč za izgradnjo civilizacije, kulture, kar vidimo še danes v ruševinah monumentalnih mest, zapuščenih rudnikih zlata in srebra. In to vse v višini, ki povzroča Evropejcu težave že pri premagovanju stopnišča.

Indijanci so imeli posebne telesne lastnosti; da so lahko premagovali vse to. Toda vsiljuje se vprašanje, čemu vse to? Zakaj so ti ljudje izbrali za prebivališče ravno te neugodne višine? Ze pred štirideset tisoč leti so rumeni predniki Indijancev prešli zaledenelo Beringovo ožino in se razlili preko obeh Amerik. V predkolumbijski dobi je nastal zanimiv pojav: vse te množice so se organizirale v državo le na visokih gorah in planotah. Tako so se naselili Indijanci Aymara ob Titicaci. Inki so bili le trenutek v zgodovini Andov, prav tako Španci. Pas naselitve je bil ozek. Razlival se je po med sabo zelo slabo povezanih dolinah in nekdanji skupen jezik se je spremenil v samostojen dialekt, le v glavnih obrisih so posamezne velike skupine tvorile celoto. V Andih je živel približno sto indijanskih plemen. Med njimi Oruri ob Titicaci, Aymari v Boliviji in Kechuanci v srednjem Peruju. Vsi so imeli zelo pestro religijo. Svoje bogove so vezali seveda na gorovja. Tako je posamezna skupina v neki dolini imela toliko bogov, kolikor vrhov je štela okolica. Njihova folklorja, ki je silno pisana, se izraža v vsakoletnih karnevalih, nekakšnem ljudskem rajanju, kjer pridejo na dan prastari običaji, obredi, maske in druge raznovrstne folklorne posebnosti.

Teritorij današnje Bolivije se je v predinkovski dobi imenoval Collao, Inki pa so deželo imenovali Collasuyo. Prebivalci so bili Indijanci, ki so jih Španci kasneje imenovali Aymara. V prvih stoletjih našega štetja so se ti Indijanci razširili s svojega središča na Altiplanu na del Peruja in Ekvadorja ter del severne Čileanske obale.

Po letu 600 pred našim štetjem se je tod začela razvijati razmeroma visoka civilizacija, imenovana Tiwanacu. Ta kultura, katere središče je bila okolica jezera Titicaca, kjer stoji danes majhno mestoce Tiwanacu, je cvetela približno skozi tri stoletja. V tem času je dosegla izredno visoko stopnjo v gospodarstvu, posebno pa v arhitekturi. O tem pričajo razvaline templjev in monumentov v Tiwanacu in drugod. Tajne in čari so prav tako v teh razvalinah Tiwanaca na Altiplanu v višini 3842 metrov. To je center predinkovske kulture, katere vzpon in propad sta prav zanimiva za arheološke raziskovalce z vsega sveta. Posebna privlačnost v tem kraju so

vešče izklesane v monolit tako imenovana »Sončna vrata«, ki so pravi arheološki čudež Južne Amerike. Ta kraj leži le štirinajstdeset kilometrov od La Paza, do koder vodita železnica in lepa makadamska cesta.

Ime »Sončna vrata« so dobila od tod, ker na prvi spomladanski dan, to je v Boliviji 23. september, poije prvi sončni žarek prav na to mesto. Zato so postavila predinkovska ljudstva ta spomenik v čast bogu sonca. Figure na spomeniku so izklesane s presenetljivo natančnostjo in so predstavljale koledar. Izkopanine na tem mestu so ene najobsežnejših v Južni Ameriki, saj obsega prostor preko deset tisoč kvadratnih metrov izkopane površine, na kateri je bilo izkopano preko tristo jam in grobov.

Ena največjih izkopanine je ograjen prostor »Kalasasaya« s svojimi monolitnimi stebri in stopniščem. Tu je bil najden tudi tri metre dolg kamen antropomorfske oblike, lepo izklesan, ki je najoriginalnejši primer kiparstva v Tiwanacu. Ruševine v območju templja »Puma Punko« so opazne po velikanskim kamnitih blokih, katerih eden tehtal okoli petdeset ton. Strokovnjaki ocenjujejo, da je bila potrebna moč tritisoč ljudi za transport in postavitev enega samega kamna.

Muzej centra arheoloških raziskovanj Tiwanaca je postavljen nedaleč od najdišč ruševin in spomenikov. Posebno dragocene najdbe manjših oblik hranijo v njem.

Postopna dekadenca je trajala tri stoletja. Teh ozemelj so se pričeli lastiti Indijanci Kechua in Inki; to je bilo okoli leta 1200 po našem štetju in se obdržali vse do prihoda Špancev. Za Evropejce je bila Bolivija odkrita šele leta 1535 in že deset let kasneje je zraslo mesto La Paz, ki so mu sledila druga me-

sta. Ta mesta so bila zaradi rudnikov srebra zelo bogata, toda Španci, obsedeni od pohlepa po srebru, so popolnoma zanemarili ostale pango gospodarstva, predvsem poljedelstvo. Ubogo indijansko prebivalstvo se je vedno bolj potapljalo v težak položaj prave sužnosti...

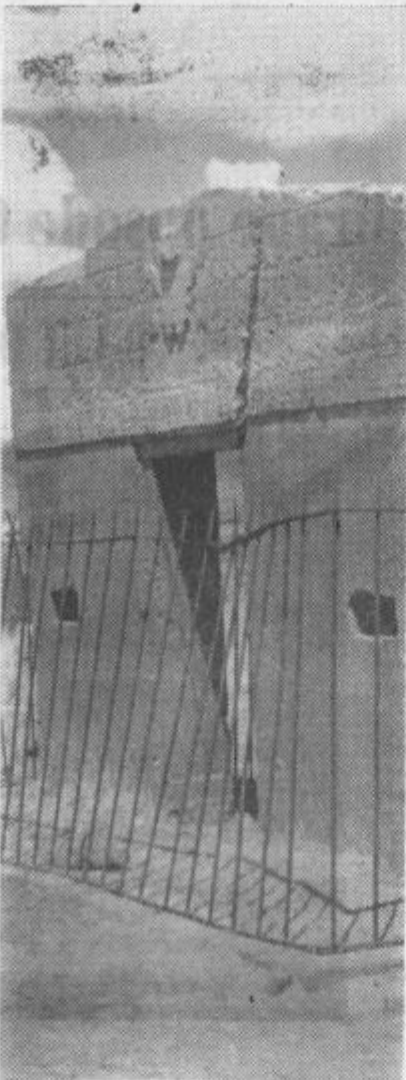
Od sredine sedemnajstega stoletja je revolucija sledila revoluciji. Mnogokrat je uboga raja vstala in se

uprla, vendar so Španci vse upore, čeprav so bili nekateri že blizu uspeha, krvavo zadušili.

Sele ko so bili Španci dokončno izrinjeni s celine, se je 6. avgusta leta 1825 ustanovila prva država z imenom Republica de Bolivar. Ime je dobila po njenem velikem heroju v boju proti Špancem — Simonu Bolivarju, ki je bil tudi idejni oče te nove državne tvorbe.

Lojze Golob ob enem od inkovskih kipov.

Sončna vrata

Hudobija na Virštanju

Virštanjsko blato je lepljivo. Dolge veke so se ljudje otepali z njim. Po več parov volov so morali vpreči v voz, če so hoteli pririniti do zidanic, kjer je zorelo izvrstno vino. Zdaj se je že marsikaj spremenilo. Zagrizli so se v strmine in si večinoma s prostovoljnimi delom utrlji trde poti čez Virštanj, proti Bučki gorci, preko Verač. Samo letos so tako zgradili več kilometrov trdih cest.

Tokrat so se lotili vodovoda. Ze pred leti so si napravili vodovod za šolo. Zdaj se je strnilo več občanov in hočejo vodo v naseelje. Zdravstveni organi so jim pripravili načrte, Virštanjci so se javili na delo. Dva dni so vlečili navkreber betonski gramoz. Gazili so po lepljivem blatu in se zvečer oddahnili, ko so opravili najtežje delo. Nekdo pa se je jezil, ker bo vodovod. Sredi noči se je priplazil z lopato in razmetal gramoz, ga potepal v blato in tako popolnoma uničil ves trud prizadevnih ljudi. To pa je hudobija! Na tak način ni mogoče reševati nadaljnih nesoglasij. To je skrajni primitivizem, ki ni vreden človeškega dejanja. Virštanjci se osupli vprašujejo, kdo je to? Ali se je tako izrodil spor s predstavniki kmetijske zadruga, ki so imeli ob vodovodu svoje načrte? Ali je nekdo, ki je hotel izkoristiti priložnost za svoje nizkotne namene? Odnosi med ljudmi, za to gre! Na nedeljskem sestanku SZDL se bodo o tem temeljito pomenili.

L.

GA NI...

Je pomemben faktor. Je na takem mestu, s katerega je mogoče posredovati kakšne podatke. Se pravi, je kompetenten, da kaj izjavi ali odgovori na kakšno vprašanje. Novinarsko delo je namreč odvisno od vira informacij, zato se novinar vselej znova vrača k njemu (k viru) kakor konj, ki se hodi napajat.

Zanimala so me neka vprašanja, pa sva se ob neki priložnosti dogovorila, da se oglasim.

— Dobiš me lahko vsak dan v službenem času, je rekel.

— Pridi jutri!

In sem prišel.

Za mizo je samevala tajnica:

— Ga ni.

— Pa sva se dogovorila.

Kje pa je?

— Odšel je na občino.

— In se bo vrnil?

— Seveda.

Sel sem na občino, kjer so rekli: — Ga ni, in mi pojasnili, da je na SZDL.

Sel sem na SZDL, kjer so rekli: — Ga ni, verjetno je na komiteju.

Ko sem prišel na komite, sem zopet slišal: — Ga ni, najbrž je v svoji pisarni.

Vrnil sem se v njegovo pisarno in tajnica je rekla: — Ga ni.

Tedaj sem še sam rekel: — Ga ni.

Tajnica je rekla: — Nekje je, jaz pa sem dodal: — In ga vendar ni. Da ga sploh ne bi bilo, sem si seveda težko predstavljala, zato sem se hitro prepričal v nasprotno, da vendarle je.

— Kje neki bi potem bil? je rekla tajnica.

— Saj, to tudi mene zanima.

Minilo je nekaj časa; zopet sem ga iskal. Drugič, tretjič, četrtič...

Tajnica je vselej imela pripravljeno ugotovitev: — Ga ni.

Ko sem morda že desetič prišel zastoj, sem se seveda zelo razveselil dejstva, da ga spet ni.

— Se vam ne zdi čudno, da ga nikoli ni? sem vprašal.

— Niti ne, je rekla tajnica.

— Veste, on je včasih tukaj, ampak nimate sreče...

— Samo včasih? Kaj ni redno zaposlen?

— Ne mislim tako. Pač opravki. Seje in sestanki, saj razumete? Ja, naročil je, da se zglasite v petek ob devetih.

— Danes ga ne bo nazaj?

— Ne. Je v Ljubljani.

— Torej bo do petka prišel iz Ljubljane?

— Gotovo.

— In bo prišel v pisarno?

— Seveda.

— Če ga pa nikoli ni!

— No ja, včasih gre dopoldne tudi domov.

— In zakaj ste vi vedno tu?

Tajnica se je namuznila: —

Nekdo mora biti.

Kasneje si nisem več brusil podplatov; zdelo se mi je tudi nesmiselno tekmovati z avtomobilsko pnevmatiko, zato sem z zakonito pravico do popusta objavil mali oglas: »Iščem faktor, ki ga ni!«

D. Hribar

K DNEVU REPUBLIKE ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI ZA POZRTVOVALNO DELO PRI GRADITVI NAŠE DOMOVINE.

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE CELJE

U trgovinah zahtevajte kvalitetno moško perilo

To per Celje

TRGOVSKO PODJETJE

jelsa

ŠMARJE PRI JELSAH

ČESTITA OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
OB DNEVU REPUBLIKE IN SE PRIPOROČA.

Pridružujemo se svečanemu razpoloženju ob Dnevu republike
29. novembu

KOLEKTIV

AGROSERVIS

SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

»Alpos«

TOVARNA ALUMINIJASTE OPREME SENTJUR PRI CELJU

ČESTITA OBČANOM, SODELAVCEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM OB DNEVU REPUBLIKE

Kmetijski kombinat**ŽALEC**

ČESTITA OB OBLETNICI ROJSTVA NOVE JUGOSLAVIJE
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM NAŠE SOCIALISTIČNE
DOMOVINE

OBČANOM, PROIZVAJALCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
OB DNEVU REPUBLIKE ČESTITA IN SE PRIPOROČA

ZADRUŽNA MLEKARNA ŠMARJE PRI JELSAH

Metalurško
kemična
industrija
CELJE

»CINKARNA«

PRIPOROČA SVOJE IZDELKE:

KOVINSKI CINK
CINKOVA PLOČEVINA
CINKOGRAFSKE PLOŠČE
CINKOVA ŽICA
CINKOVI PROTEKTORJI
CIKOVO BELILO
KROMOV GALUN
ZELENA GALICA
NA-HIDROSULFIT
METALIT
NA-SILIKOFLUORID
NA-SULFID
CINKOSULFAT
SVINČENI MINIJ
SVINČENA GLAJENKA
LITOPON
ULTRAMARIN
MODRA GALICA
ZAŠČITNO SREDSTVO
»CUPRABLAU«
SUPERFOSFAT
POMOŽNA SREDSTVA
ZA TEKSTIL IN USNJE
ORGANSKA BARVILA
SUHE ZEMELJSKE BARVE
ZVEPLENA KISLINA 60 B6
ZVEPLENA KISLINA 66 B6

Vsem delovnim ljudem čestita k
DNEVU REPUBLIKE
in se priporoča
za nadaljnje sodelovanje
delovni kolektiv

**APNENIK
PEČOVNIK
CELJE**

LESNOINDUSTRIJSKI KOMBINAT

**»SAVINJA«
CELJE**

se priporoča svojim cenjenim odjemalcem in jim nudi
svoje kvalitetne izdelke.

Obenem delovni kolektiv
čestita k 29. novembu,
prazniku naše republike.

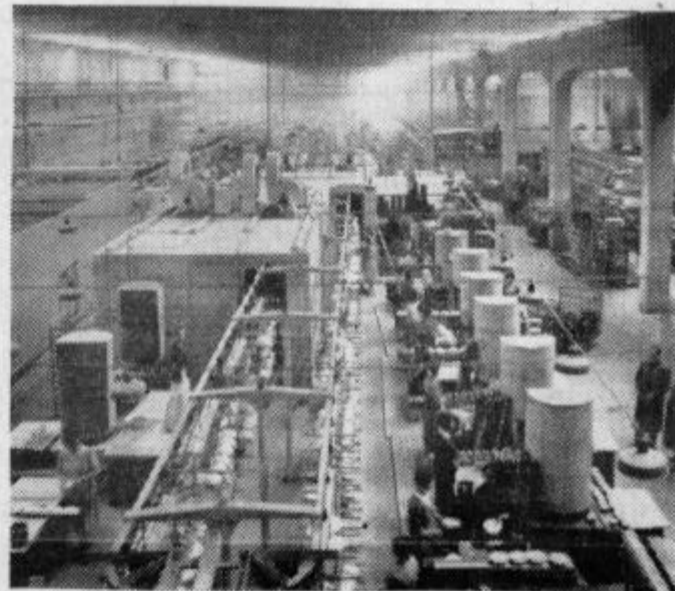
Tovarna emajlirane posode Celje - Jugoslavija

ADRESA: CELJE, MARIBORSKA 8
BRZOJAV: EMAJL, CELJE
TELEFON: 39-21
TELEX: 034-12

70 LET DELA 1894-1964

PROIZVODNI PROGRAM
EMAJLIRANA POSODA
LAHKE, POLTEŽKE IN TEŽKE IZVEDBE
POCINKANA POSODA
HIGIENSKO-TEHNIČNI PREDMETI
KOPALNE KADI, LAVABOJI, STRANIČNI
SPLAKOVALNIKI ITD.
TEHNIČNI PREDMETI ZA GOSPODINJSTVA
ECONOM SOKOVNIK ITD.
TRANSPORTNA MLEKARSKA POSODA
POSODA ZA SMETI
GARDEROBNE OMARICE
»TRIKA« KOTLI IN RADIATORJI
ZA CENTRALNO OGREVANJE
»TRIKA« KOTLI ZA ETAZNO
CENTRALNO OGREVANJE
JEKLENKE ZA BUTAN-PROPAN PLIN
FASADNE PLOŠČE ZA ZGRADBE
EMAJLE
(FRITE Z DODATKI)
ODPRESKE
ZA VSE VRSTE MOTORNIH VOZIL
ORODJA
ZA GLOBOKI VLEK

ZAHTEVAJTE
PONUDBE IN INFORMACIJE!

Pridružujemo se svečanemu razpoloženju ob Dnevu republike
29. novembru

KOLEKTIV

»ETOL«

TOVARNA ESENC IN ETERICNIH OLJ CELJE

Našim cenjenim gostom in vsem občanom želimo prijetno praznovanje Dneva republike, 29. novembra. Priporočamo se za kolektivne obiske, ki lahko dobijo znaten popust v cenah.

SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA

CELJE, MARIBORSKA CESTA

»VRVICA«

TOVARNA TRAKOV IN OKRASKOV — CELJE

Izdelujemo tapetniške vrvce in 177
trakove v raznih barvah in širinah.

Se priporočamo!

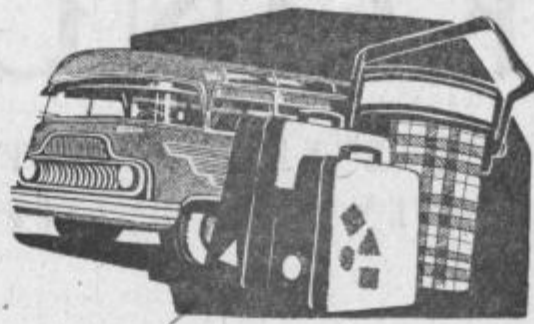
AVTOBUSNI PROMET CELJE SE JE PREIMENOVAL V AVTOTURISTIČNO PODJETJE

»IZLETNIK«

S POSLOVALNICAMI V VELENJU IN KRŠKEM.

PODJETJE POSLUJE KOT DOSLEJ, IN SICER:

1. PREVOZ POTNIKOV Z AVTOBUSI;
2. ORGANIZIRANJE IZLETOV LETOVANJ IN ARANŽMAJEV V TUZEMSTVU;
3. V SODELOVANJU S PUTNIKOM BEOGRAD ORGANIZIRANJE INOZEMSKIH POTOVANJ TER PREVOZOV;
4. POSREDOVANJE POTNIH LISTOV, VIZUMOV IN VALUT;
5. PRODAJA ŽELEZNIŠKIH VOZOVNIC, LADJSKIH IN AVIJSKIH VOZOVNIC TER VOZOVNIC ZA SPALNIKE;
6. MENJAVA TUJIH VALUT;
7. REZERVACIJA SOB IN PENZIONOV.

K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU
ISKRENE ČESTITKE.

STEKLARNA

»BORIS KIDRIČ«

ROGAŠKA SLATINA

proizvaja vsakovrstno trgovsko steklo različnih oblik in dezenov — gladko, brušeno in dekorirano, belo in v različnih barvnih niansah, kakor tudi visoko kvalitetni svinčni kristal.

Obrat Slovenska Bistrica pa proizvaja razsvetljavno steklo v vseh mogočih izvedbah.

Zaradi dobre kvalitete proizvodov podjetje z uspehom plasira svoje izdelke na tuja tržišča.

K 29. NOVEMBRU, PRAZNIKU NAŠE REPUBLIKE, ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM ŠIROM NAŠE ZEMLJE

TRGOVSKO PODJETJE

»Savinjski magazin« ŽALEC

Kmetijska zadruga Šmarje pri Jelšah

OB PRAZNIKU ČESTITA OBCANOM, SODELAVCEM IN
POSLOVNIM PRIJATELJEM TER SE PRIPOROČA S SVOJIMI
PROIZVODI.

KOVINSKO PODJETJE

»KLIMA«

CELJE, VODNIKOVA UL. 6

Telefonska številka 21-56

Teleprinter 03431

Nudi ventilacijske, sušilne in klimatske naprave ter montažo istih, kakor tudi montaže centralnih kurjav, vodovoda in sanitarnih naprav.

ČESTITA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ZA PRAZNIK 29. NOVEMBER!

»Tapetništvo«

CELJE, MARIBORSKA CESTA 1

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM OB PRAZNIKU NAŠE
SOCIALISTIČNE DOMOVINE — 29. NOVEMBRU

TRGOVSKO PODJETJE

„TEHNO-MERCATOR“ CELJE

GUBČEVA ULICA 2

prodaja na veliko in malo vsakovrsten elektrotehnični material, radijske aparate, televizorje, barve, kemikalije, steklo, porcelan, gradbeni material in železnino. Bogata izbira vseh vrst gospodinskih aparatov in pripomočkov po konkurenčnih cenah, uvoženi porcelanski izdelki idr.

Za cenjeni obisk se priporočajo naslednje prodajalne:

- »TEHNIKA«, Ljubljanska cesta 10
- »ELEKTRO«, Stanetova ulica 3
- »RADIO«, Stanetova ulica 15
- »MAVRICA«, Stanetova ulica 13
- »KRISTALJA«, Trg V. kongresa
- »REPRODUKT«, Smartno ob Paki
- »OPREMA«, Soštanj
- »ZELEZNINAR«, Stanetova ulica 4
- »MERKUR«, Gubčeva ulica 4
- »LABOD«, Stanetova ulica 31
- »ZALEC«, Zalec
- »VRANSKO«, Vransko
- »PREBOLD«, Prebold

PRODAJALNE NUDIJO TUDI LASTNI POTROŠNIŠKI KREDIT!

ELEKTRO CELJE

POSLOVNA ENOTA CELJE

dobavlja potrošnikom električno energijo po najugodnejših pogojih.

Projektira, gradi in opravlja montažo daljnovodov, krajevnih omrežij in transformatorskih postaj.

Izvršuje vsa v elektrostroko spadajoča dela.

ČESTITA VSEM KOLEKTIVOM IN DRŽAVLJANOM K PRAZNIKU 29. NOVEMBRU!

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE

GRADIS

GRADBENO VODSTVO CELJE

ČESTITA DELOVNIM KOLEKTIVOM, INVESTITORJEM TER

OSTALIM DELOVNIM LJUDEM K DNEVU REPUBLIKE

29. NOVEMBRU

KONUS

USNJARSKI KOMBINAT
SLOVENSKE KONJICE

Z OBRATI; REČICA, MIREN PRI GORICI, LENART, LJUTOMER, MAJŠPERK, SEVNICA,

LOČE IN KOKO ČESTITA DELOVNIM KOLEKTIVOM TER VSEM DELOVNEMU

LJUDSTVU K DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU.

PODJETJE
ZA PTT
PROMET
V CELJU

S SVOJIMI PTT ENOTAMI

ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU VSEM

DELOVNIM KOLEKTIVOM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM

žična

tovarna žičnih izdelkov Celje

ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE VSEM ODJEMALCEM, DELOVNIM KOLEKTIVOM, ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM TER PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE IZDELKE:

ZIČNA PLETIVA IN PLATNA
POHIŠTVENE VZMETI
ŠLARAFIJA VLOŽKE
VIBRACIJSKA SITA
TRANSPORTNE TRAKOVE IN
OSTALO ZIČNO KONFEKCIJO

„LIBELA“

TOVARNA TEHTNIC
CELJE

MARIBORSKA
CESTA

ŽELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM

PARTNERJEM MNOGO USPEHOV PRI NADALJNJEM DELU

IN ISKRENO ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE.

Trgovsko in proizvodno
podjetje

se pridružuje pozdravom in čestitkam ostalih delovnih kolektivov ob obletnici rojstva naše socialistične republike.

SINDIKALNA PODRUŽNICA IN UPRAVA PODJETJA

KOVINOTEHNA CELJE

ČESTITA DELOVNIM KOLEKTIVOM K 29. NOVEMBRU,

PRAZNIKU USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE.

DELOVNI KOLEKTIV SE PRIPOROČA ZA NADALJNJA

CENJENA NAROČILA.

IFA

INDUSTRIJA FINOMEHANIČNIH APARATOV

C E L J E

iskrene čestitke k prazniku republike — 29. novembu

ELEKTROINSTALACIJE

CELJE, ZIDANŠKOVA UL. 7

izvršuje vsa elektroinstalacijska in montažna dela šibkega in jakega toka — popravljamo v in izven garancije gospodinske, radio in televizijske aparate ter vsa ostala v stroko spadajoča dela.

Delovni kolektiv čestita k Dnevu republike ter se priporoča potrošnikom za cenjena naročila.

PRVI ATOMSKI UMOR

16. junija 1945. leta je v pustini v Novi Mehiki eksplodirala prva atomska bomba in s tem dnem se je pričel atomski vek, toda še bo moralo preteči dosti časa, da bo ta najmočnejša sila tretjinoma popolnoma podrejena človekovi volji. Primer, ki vam ga predstavljamo, pa kaže prvi primer uporabe dosežkov atomskega veke na področju individualnega kriminala.

Lucina Albarado Tessarda, žena milijonarja Antonia Tessarda v Tampicu (Mehika) je 1953. leta sklenila, da bo ubila moža, ki je 23 let starejši od nje. Potrebovala je milijone! Po drugi svetovni vojni je študirala

fiziko, kasneje pa se v privatnem laboratoriju posvetila (podaril ga ji je mož) študiju atomske fizike.

Za uboj se je odločila z »uranilnitratom« nusakanom atomskega procesa. Uporabila ga je kot posredni strup. Vsekakor je ta uboj eden najbolj podlih v novejšem času.

Lucina je vso hrano, ki jo je servirala svojemu možu, najprej obsevala z nevidljivimi kratkovalovnimi gamažarki, ki jih izžareva uranilnitrat. Ta radioaktivna hrana je delovala počasi in z gotovostjo. Razkrajala je celice tkiva, živce in tudi bela krvna telesa. Žarki, ki jih je hrana prinesla v telo, so po-

vzročili nevarne spremembe krvotoka. Smrt je torej nastopila kot vzrok razpadanja telesa v dobrih treh mesecih. Hišni zdravnik in številni specialisti so bili nemočni. Znašli so se pred uganjo, kajti takšna bolezen doslej še ni bila znana.

Kmalu po Antonijevi smrti pa je njegova hčerka (iz prvega zakona) izrazila policiji svoje sumnje. Vedela je, da očetova zveza z Lucijo ni bila srečna in poznala je tudi Lucinina znanstvena raziskovanja. Pri ekshumaciji in pregledu so odkrili tako neobičajen razpad telesa, da so napravili poizkus tudi z Geigerjevim števcem.

Ugotovitev, da je truplo polno gamažarkov je bila dovoljni vzrok, da je sodnik izdal zaporni nalog za ženo Lucino. Le-ta je v preiskavi priznala svoje delo do vseh podrobnosti.

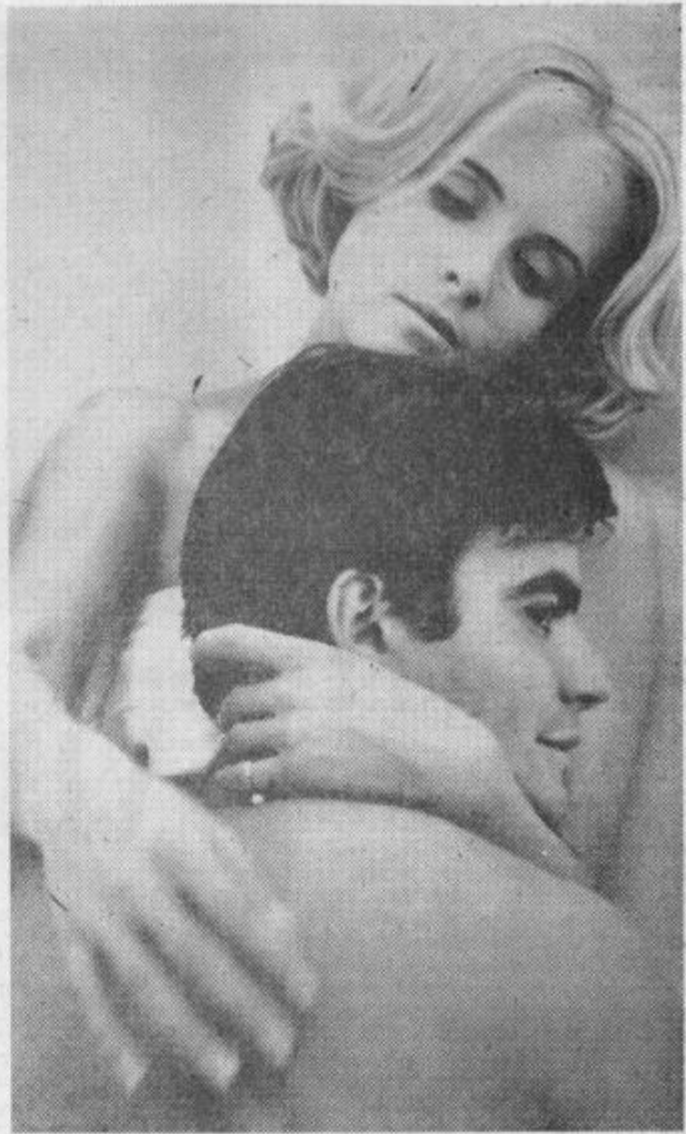
Za uboj je porabila nad milijon dolarjev. Hotela je, da bi bil popoln. (Zanimivo pa je, da Lucina samo nekaj ni hotela povedati, odkod je dobila uranilnitrat.

IZVOZNA POSLASTICA

Znano je, ljudje jedo tudi lastovičja gnezda. Seveda ne pri nas, ampak na Kitajskem, kjer so doma povsem drugačni običaji. Pri tem ne gre za gnezda naših, pač pa tako imenovanih morskih lastovk, ki gnezdi na skalnih otokih vzdolž anamske obale. Te lastovke zalivajo svoja gnezda z neko tekočino, da bi bila trdnejša.

Anamski cesar Ca-Lung, ki je umrl 1820. leta, je nekoč določil veliko nagrado tistemu, ki bi našel kakšno novo blago, ki bi ga izvažali, s čimer bi utrdili trgovino. Tedaj se je pojavil neki podanik in izjavil, da je mogoče iz lastovičjih gnezd pripraviti okusne jedi, da bi jih zato lahko izvažali ter jih kot veliko redkost drago prodajali.

Poskusi so pokazali, da je bila trditev točna. Gurmanski izumitelj je tedaj dobil koncesijo za izvoz in prodajo lastovičjih gnezd. Na Kitajskem je tudi danes točno določeno, kdo se sme s to trgovino ukvarjati, s tem, da seveda državi plačuje davke.

Podzemno morje vroče vode

Madžarski geofiziki so prišli do zanimivega odkritja. Ugotovili so, da je pod dvema tretjinama njihove države v globini od tisoč do tri tisoč metrov ogromno morje, ki vsebuje okrog pet kvadrilijonov kubičnih litrov vode. Povprečna temperatura znaša 100 stopinj.

Toplotna energija te vode je nekajkrat večja od energije vseh nahajališč toplotnih goriv Madžarske. V bližini Segeda že gradijo poskusno geotermično postajo. Znanstveniki menijo, da bodo s pomočjo te vode zadovoljili četrtino bodočih energetskih potreb države.

ZVEZDNIK IMA OBISK

Hans Jürgen Bäumlner v sončnem trenutku (dobesedno).

Svetovni prvak v umetnem drsanju Hans Jürgen Bäumlner je nedavno dobil obisk v garderobi na letališču v Düsseldorfu. Dva resna starejša gospoda sta se mu predstavila in brez besed odšla.

— Zelita morda avtogram?

— Ne. Morava vas razočarati. Ne gre nama za avtogram. Midva obiskujeva velike nemške zvezdnike in sklepava z njimi poslovne zadeve...

— Ah, že vem, gospoda. Najbrž sta managerja? Zelo mi je žal. Podpisal sem pogodbo z dunajsko drsalno revijo... Ne morem vama ustreči.

— Najbrž nama hoste morate ustreči Herr Bäumlner. Prav zaradi vašega odhoda na Dunaj sva prišla. Midva sva namreč iz zveznega finančnega ministristva. Naradili bomo prijavo vaših dohodkov...

Tudi svetle zvezde imajo senčne trenutke...

HOROSKOP MAJICE

Zloglasne kopalne obleke topless so zasenčile drug modni izum — tako imenovane »horoskop majice«. Izdelane so v dvanajstih različnih modelih in imajo na sprednji strani natisnjene ogromne začetne črke imen posameznih znamenj (bik, kozorog, devica itd.). Okrog črk so razporejeni različni simboli, opozorila in objave. Pod znamenjem vodnarja piše: »Kakor jaz, sta bila v znamenju vodnarja rojena Mozart in Jules Verne«.

novosti z bojišča proti raku

KAKO JE Z ZDRAVLJENJEM RAKA?

Odstotek ozdravljenih bolnikov je danes zelo visok, kadar imamo opraviti z določenimi oblikami raka in je zdravljenje pričelo pravočasno. Ker pa dejansko vzroki nekaterih vrst raka še niso znani, seveda znanstveniki do današnjega časa niso mogli odkriti univerzalnega zdravila oziroma metodo zdravljenja, ki bi delovala v vsakem primeru.

Odstotki so seveda tudi dokaj različni, odvisno od tega, za kakšno vrsto raka gre, v kateri državi, pa celo v kateri bolnišnici ga zdravijo. Toda pri vsem tem je nadvse važno, da zdravijo danes nekatere oblike raka zelo uspešno. O tem priča neka ameriška statistika: po njej ozdravijo enega bolnika na vsake tri od okrog 500 tisoč, kolikor jih za rakom zboli letno. Vsako leto ozdravijo okrog 170 tisoč bolnikov!

Glavne metode zdravljenja so: kirurgija, radioterapija in kemoterapija oziroma uporaba antikancerogenih medikamentov in hormonov. Individualno ali kombinirano so te metode vse bolj uspešne. Nova tehnika na področju anestezije in uporaba antibiotikov, ki jih je vedno več, je poenostavila kirurške posege; ti tudi niso več nevarni. Pri nekaterih oblikah raka so dosegli rezultate, ki prekašajo vsa pričakovanja. Samo en primer: famozna Hodkinsova bolezen, o kateri je mogoče celo v sodobnih učbenikih brati, da je »neizbežno smrtonosna«, dejansko ni več smrtonosna. Danes namreč popolnoma ozdravijo celo 55 odstotkov od tistih bolnikov, ki so se pričeli zdraviti pravočasno.

ČESA SE LAHKO NADEJAMO OD BODOCNOSTI?

Dovolj zgodnja, pravočasna diagnoza vendarle ostaja glavno upanje bolnika in zdravnika. Toda kako je z zdravljenjem raka v vsakem štadiju in ne glede na njegove oblike? Danes se v stotinah laboratorijev po vsem svetu ukvarjajo prav s tem vprašanjem. Nikoli se nobena armada specialistov ni spoprijemala s kakšno boleznijo tako množično. Znanstveniki »bradijo« po tem problemu v vseh mogočih smereh, pričemer pripravljajo vsak spopad z njim kakor kakšno ofenzivo. Kakšne so tedaj novosti z bojišča proti raku? Najmanj, kar lahko rečemo, je to, da je fronta prebita na dveh mestih.

Madžarski znanstvenik dr. Szent Gyorgi, ki je dobil 1937. Nobelovo nagrado za medicino in ki že od predvojne dela v Ameriki, je nedavno v živem tkivu odkril neko substanc, imenovano »retine«, ki zavira razvoj raka v nekaterih živalih. Zda si prizadevajo, da bi do kraja pojasnili skrivnost te komplicirane substance, da bi jo lahko pričeli umetno proizvajati. Szent Gyorgi meni, da se s tem odpira povsem novo poglavje v borbi proti raku. Kot novo supermoderno orožje bodo v tej borbi uporabljali tako imenovane »avtobiotike«.

Sredi Londona je italijanskemu znanstveniku dr. Gavinu Neroniju uspelo, da je v krvi bolnikov, ki so imeli leukemijo, odkril doslej neznan virus, ki ga v krvi zdravih ljudi ni. Morda je ta virus povzročitelj leukemije. Če je ta domneva točna, ne bo mogoče leukemije samo zdraviti, pač pa se bomo lahko proti njej celo cepili.

SVETOVNA »AGENCIJA« ZA BOJ PROTI RAKU

Letos je Francija dala izredno pomembno pobudo. Kakor kaže, bo vsaj v dveh letih prišlo do ustanovitve velike mednarodne »agencije« za boj proti raku, ki bo koordinirala prizadevanja na stotine laboratorijev in institutov po svetu. V nekem smislu bi mogli reči, da pomeni to ustanovitev globalne strategije v borbi proti raku, predvsem, da bi odkrili njegov nastanek, kajti s tem bi bila bitka napol dobljena. »Agencija« bi imela 150 milijonov dolarjev, ki bi jih prispevale posamezne dežele. Med državami, ki jih že omenjajo kot članice, so ZDA, Velika Britanija, Sovjetska zveza, Francija, Italija...

Konec

MAR RES LJUBEZENSKA REVOLUCIJA

Angleški pastor, ki je započel svoje kritično oko na plakat, ki razglasa zaščitna očala za rešitelje oči delavcev, obenem pa na njem razkazuje svoje čare deklet pohotnih oblin, je razburil vso zahodno Evropo, pravzaprav ves zahodni svet.

Tako se je tudi »QUICK« v nekaj številkah zafilozofiral, če doživlja ljubezen, oziroma seks, zares revolucijo. Casopisi trdijo da jo. Zenska hoče ugajati, hoče živeti zase, ne v senci moža, svetohlinsko zastrta in hinavska v svoji moralnosti.

Evropejke so takole razvrstili:

AVSTRIJKA je baje vsa eno samo srce, ki utruja tistega, ki jo osvoji.

ANGLEŽINJA ljubi športno in brez predsodkov in smeši vsakega, ki ljubezen jemlje preresno.

ŠVEDINJA ljubi in eksperimentira.

NEMKA hlasta in hoče zamujenih nekaj let ujeti v nekaj dneh.

FRANCOZINJA je med vsemi Evropejkami najbolj samopojna. Pozna svojo ceno in jo tudi drži. Ljubi laskanje in šalo. Kdo prezgodaj zagrabi, je izgubljen, kdor prepozno — tudi.

O Amerikanki pa gre glas, da bi se rada dajala vsa, samo ne ve kako. Kdor ji pomore — je nagraden.

Dobro, da pušča »QUICK« naše žene zaenkrat v miru.

POLITIČNA TOVARNA

Neki novinar je rekel:

— Po mojem mnenju so politične tovarne tiste, ki dopustno »proizvajajo izgube«.

Drugi je menil, da so to lahko tudi tiste tovarne, ki ne »proizvajajo izgub«, pač pa so nizko akumulativne, ker so bile zgrajene bogu za hrbtom in jim ves dobiček požro transportni stroški.

Tretji je samo omenil primer tovarne papirja in celuloze v Sremski Mitrovici, ki vsekakor ni »politična tovarna«, toda »se politično postavlja«. Ko so jo 7. julija svečano spustili v pogon, so jo, kot pravijo, ustavili še prej, preden so se gostje razšli. Tovarna namreč ni imela dovolj premoga, da bi lahko delal s polno kapaciteto. Tudi zdaj ga nima dovolj.

(Investitorji) »rajejo« predlog, ki bo stal nove milijarde: odpreti stari premogovnik, ga seveda modernizirati, in ker je blizu tovarne, bi lahko... zgradili železnico.

Tovarna, ki je veljala 25 milijard, je zgrajena, toda treba bo žrtvovati še kakšno milijardo, da bi zagotovili pogonsko gorivo. Tako se, kot je dejal neki novinar, »politična investicija« vleče kot vrhvice sv. Antona: pošlješ praznovernemu človeku pismo in ga prosiš, da ga pošlje še četvorici. In tako — po geometričnem zaporedju.

Kaj je to »politična tovarna«? »Politična tovarna« je, kot kaže, tista tovarna, ki ki dela tako, kot si jo zamisljajo investicijski načrti, samo ob svečanem spuščanju v pogon.

»Svet« Beograd